UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
JUL 1 1919

Published and distributed under permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Mass. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

"SANDARA"
Leidžia kas ketvergas
Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kitose viešpatystėse $2.50
"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

"SANDARA"
Published Every Thursday
By the Lithuanian National League of America.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.00
To Foreign Countries $2.50
"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

No. 25 Tel. South Boston 52015. South Boston, Mass., Birželio (June) 19 d. 1919 m. **Metai VI.**

Iš Amerikos Lietuvių Seimo.

Rašo **Kastantas Norkus.**

Įžanga.

Amerikos Lietuvių Seimo dabartiniame laike laukė visi lietuviai, kuriems rupi Lietuvos likimas, kurie brangina subendrinimą Amerikos lietuvių darbo del Lietuvos gelbėjimo visais atžvilgiais. Tas lauktasai Seimas įvyko Chicagoje 8, 9, 10 ir 11 d. birželio, 1919.

Kad neturėję progos dalyvauti šiame Seime branginantieji lietuvių gerovę žmonės žinotų, ką kalbėjo ir nutarė išrinkti Amerikos lietuvių atstovai, ir kad šis svarbus istoriškas ir gal paskutinis Amerikos Lietuvių Seimas, laikytas tikslu pagelbėti jieškantiems laisvės Lietuvos žmonėms, amžinai pasiliktų atmintyje įžengiančių į laisvų tautų eilę ilgai kentusios vergiją lietuvių tautos narius, — paduodu detališkesnį aprašymą.

Delegatų Priėmimui Iškilmės Chicagos Auditoriume.

Amerikos lietuvis, izoliuotas gyvenimo aplinkybėmis, nuvargintas rupesčiais apie duoną kasdieninę, retai kada gauna progą rast savo sielai dvasiško peno Amerikos didmiesčių teatruose- auditoriumuose. Bet 8 d. birželio vakare į Chicagos Auditorium susirinko apie 5000 lietuvių, kurie savo širdies jausmais susiliejo su pasišventusiais Lietuvos laisvės karžygiais, liejančiais savo kraują už prisikeliančią iš karinės audros griuvėsių ir nusimetusią monarchiškos vergijos pančius musų tėvynę - **Lietuvą.**

Auditoriume suskambėjo Laisvės Varpas. Susirinkusieji lietuviai žiurėjo vienas į kitą ir šluostė džiaugsmo ašaras. Iš įvairių kolonijų buvo susirinkę, vienas kito nepažinojo, bet suvylgytos džiaugsmo ašaromis akys sakė, kad tai susirinko broliai lietuviai ir sesers lietuvaitės, kad tai susitiko desėtkus metų nesimatę vienos šeimynos nariai.

Sceną atiadryta. "Birutės" choras su komp. **St. Šimkum** ir apie pora šimtų lietuvių Amerikos armijos kareivių su leitenantu **Baronu,** Amerikos valdininkai ir iškilmių vedėjai su specialiai nulietu **Laisvės Varpu,** ant kurio yra parašas:

"O skambink per amžius
Vaikams Lietuvos,
Kad nevertas laisvės,
Kas negina jos"

užėmę 700 žmonių sutalpinančią sceną.

Seimo rengimo komisijos pirm. **J. Bagdžiunas** atidaro iškilmes. "Columbia" (ponia **K.. Drangelienė**) pasako "Cradle of ancient liberty", o "Lietuva" (p-lė **Salomė Staniuliutė**) — "In years which seemed in horror draped". Abi deklamatorės savo užduotis taip puikiai atliko, kad nuolatos Auditorium pri sipildė garsiais aplodismentais.

Atidengiama Laisvės Varpas ir sugiedama Lietuvos himnas "Lietuva Tėvynė Musų". Visi sustoję ramiai klauso. Publikoje matosi daug Am. armijos kareivių ir keli oficierai. Matosi profesionalų, biznierių ir stockyardų darbininkų. Matosi delegatų iš visų Amerikos miestų. Visi atydžiai klauso musų himno, — visi broliai!

Angliškai kalba p. **V. F. Jankus** iš New Yorko. Jo užreiškimus, kad Lietuva nenori buti nė rusų, nė lenkų, nė vokiečių globoj, bet ji nori pilnos nepriguimybės, susirinkusieji palydi gausiais aplodismentais.

Kalba Egz. Kom. pirm. **Vinikas** iš Washington, D. C. Perskaito kelis oficialius Lietuvos valdžios pranešimus ir patvarkymus Lietuvos piliečiams.

Tarpe skaitytų dokumentų buvo tik ką gautas Lietuvos prezidento pasveikinimas Amerikos lietuviams, kuris skamba:

"Gegužio 6, 1919.

Amerikos lietuviams per Tautos Tarybą ir Vykdomojo Komiteto atstovus p. Žilių, p. Bielskį ir p. Viskontą.

Garbingas, bet sunkias dienas gyvena Lietuva. Ją mindo ir kamuoja gruobonys, atėję iš tos rytų šalies, kuri pasiskelbė nešanti laisvės visoms tautoms, įsiveržė į musų kamuojamą šalį iš pietų, vakarų kaimynai, kurie dedasi visam pasauliui musų prieteliai esą. Jie umai iš pasalų užgrobė Lietuvos sostinę Vilnių ir iš ten siekia paveržti iš musų visą kraštą. Jauna Lietuvos valdžia ir jauna lietuvių kariumenė kiek tik įstengia spiriasi priešininkams. Padėkite, įsi-

(Seka ant 4-to puslp.)

KAS YRA KLERIKALAS?

Jis yra tas, kurs visuomet stato savo bei savo luomos reikalus augščiaus už žmonių bei tautos reikalus;

Jis yra tas, kurs vienval prašo aukų ir niekuomet neišduoda pilnų atskaitų iš tų aukų nei iš savo darbų;

Jis yra tas kurs nesigėdina panaudoti kadir pati žemiausi buda atsiekimui savo slaptingų tikslų;

Pagaliaus jis yra ir pardavėjas šventų daigtų.... K. Grupas

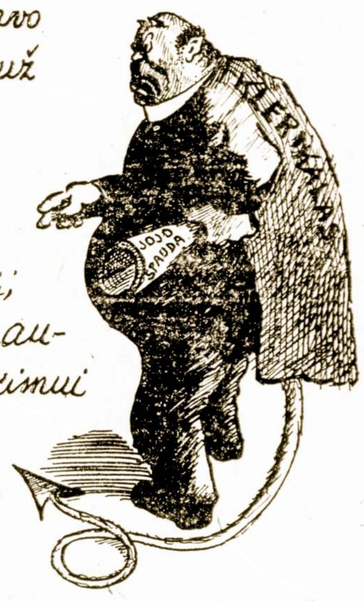

Gandai apie Kolčaką.

Eina gandai, buk Kolčakas įgavęs daugiau galybės norįs Rusijoje įvesti tvarką, panašią į buvusio caro. Taipgi sakoma, kad Kolčakas daro kokias tai sutartis su Japonais rytų Sibire, pagal kurias japonams atiduodamos privilegijos rytų Sibire. Gi kitos žinios skelbia, buk tą sutartį darė ne Kolčakas, bet kazokų atamanai su Kalmykovu ir Semionovu.

Iš Paryžiaus pranešama, kad talkininkų nota kolčakui, kurioje siuloma jam pagelba, visiškai nereiškia Kolčako valdžios pripažinimo.

Visokios žinios.

AMERIKOS ARMIJA MEXIKOJE.

Keli Amerikos armijos batalijonai perėjo Meksikos rubežių ties El Paso ir užėmė miestą Žuarec. Amerikos kavalerija leidosi į visas puses gaudyt mexikiečių banditų, kurie savo šaudymais ir užpuldinėjimais iššaukė Amerikos armijos įėjimą Mexikon. Sakoma, kad Amerikos kariuomenė bus atšaukta iš Mexiko taip greit, kaip suvaldys Villos banditus.

KAUNAS IR RYGA VOKIEČIŲ RANKOSE.

Londonas, birž. 16. Iš Varšavos pranešama, kad gelžkelis tarpe Rygos ir Kauno randasi vokiečių rankose. Generolo Hoffmano armija paėmė savo kontrolėn gelžkelius, bankus, laikraščius ir mokyklas Kaune, Rygoje, Liepojuje ir kituose miestuose.

Šiame fronte eina atkakli kova tarpe vokiečių ir bolševikų armijų. (Teisingume šios žinios, deja, reikia labai abejoti. Greičiausia tai bus lenkų "triksas". — "S." **Red.**).

PRAŠO AIRIJOS PRIPAŽINIMO.

Trisdešimts Amerikos demokratų partijos lyderių pasiuntė prezidentui Wilsonui telegramą, prašydami pripažinti Airijos respubliką. Tarpe pasirašiusiųjų yra Finneran, pirm. Mass. valt. demokratų kliubo.

VENGRAI DŽIAUGIASI.

Naujai paskirtas Vengrijos pasiuntinys Viennoje Čobel savo pranešime džiaugiasi, jogei talkininkai savo atsikreipimu prie Vengrijos pripažino jos valdžią. Vengriškos respublikos tvirtybę Čobel mato armijos didybėje ir disciplinoje.

Viennoje eina mušiai tarp komunistų ir valdžios armijos.

MAŽOSIOS TAUTOS LYGOJE.

New York Times iš birželio 9 paduoda, kad Amerikos lietuvių, estų, latvių ir ukrainiečių organizacijos sutvėrė šių keturių mažų tautų lygą ir reikalauja, kad šios tautos butų pripažintos ir priimtos į prez. Wilsono pro ponuojamą tautų lygą.

Šių keturių tautų lyga susitvėrė po ilgų tarimusi tarpe estonų, lietuvių latvių ir ukrainiečių politinių organizacijų atstovų. Ši mažųjų tautų lyga Amerikoje atstovauja 3 milijonus žm.

Šios mažųjų tautų lygos pirmininku tapo išrinktas V. F. Jankauskas, ALT. T. vice--pirm.,; vice-pirm. išrinktas p. Narodny, estų Tautinės Sandaros narys; sekr. išrinktas B. Lototsky, ukrainų laikraščio redakt.; kasierium išrinktas Jonas Kalnin, Latvių Taut. Sandaros vice-pirm.

Pirmutiniu šios lygos darbu yra prašyti, kad Suv. Valst. Amerikos pripažintų Lietuvos, Estonijos, Latvijos ir Ukrainos nepriguimybę.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės Kampelis.

Lietuvos Pinigai.

Jau savi lietuvių pinigai yra. Vadinasi **auksinais** ir skatikais. **Auksinas,** yra markės vertės ir turi 100 skatikų.

Lietuvos Kariuomenė.

Lietuvos kariuomenė susideda iš 60,000 kareivių. Vyriausiuoju kariuomenės vadu yra paskirtas generolas Žukauskas, karės ministeriu **Velykis.** Kariuomenė per gali bolševikus ir sulaikiusi laiko lenkus. Visame fronte veikimas energingas.

Garlaiviai Plaukioja Nemunu.

Nemunu jau plaukioja garlaiviai. Pirmutinis garlaivis iš Kauno į Jurbarką plaukė vardu "Lietuvaitė". Šie garlaiviai yra Lietuvos Valdžios kontrolėje, nors prie jų pirkimo Lietuvos Atstatymo Bendrovė yra prisidėjus. Nuo Jurbarko vaikšto Mažosios Lietuvos garlaiviai lig Klaipėdos. Baltiku taip-gi tuoj plaukios lietuvių laivai.

Viską Kontroliuos Lietuvos Valdžia.

Kad Lietuvos visuomenė nebutų skriaudžiama svetimšalių pirklių, nei savų tik pasipelnijimo tikslais vertelgaujančių žmonių, tai visą eksportą ir importą kontroliuos ir taip sutvarkys, kad komercija žmonių reikalams tarnautų. Tas pat ir su pramone bus.

Lietuvoj žemės Klausimas rišamas.

Sulyg projekto, kokį pristatė žemės klausimo komisija Lietuvos Tarybai niekas negalės turėti žemės daugiau kaip 300 dešimtinių. Bet nuo 200 lig 300 dešimtinių galės turėt tik 4-tos rūšies žemės. Trečios, antros ir pirmos daug mažiau. Sulyg to projekto dvarų darbininkai ir bežemiai arba mažažemiai apteikiami žeme. Apie tai plačiau "Lietuvos Atstatyme" bus rašyta; kaina $1. — metams.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė veiks didelius darbus del Lietuvos Valdžios ir tos šalies korporacijų ir žmonių labui greitoje ateityje. Pagelba Lietuvai tuoj reikalinga.

Broliai ir Sesers, stokite į **Lietuvos Atstatymo Bendrovę,** kad tuomi pagelbėjus Lietuvai atsistatyti. Jau Lietuvos Atstatymo Bendrovė turi skyrių Lietuvoje ir veiks tenai, kad tik pagelbėjus Tėvynei!

Darbai dideli ir reikalinga pinigų tiems darbams.

Romanas Karuža, pirmininkas Lietuvos Atstatymo Bendrovės, jau grįžta iš Lietuvos. Išvažiuos apie birželio 20 d., jei ne vėliau, iš Kauno. Jis atvežš Lietuvos valdžios nurodymus ir plenus, kaip Lietuvos Atstatymo Bvė turi darbuotis.

Sulyg tų plenų Lietuvos Atstatymo Bendrovei tuoj reikalinga $500,000. Dėkitės į L. A. B., kad tuos pinigus sukėlus.

Klauskite informacijų šiuo adresu:

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ
Lithuanian Development Corporation,
320 Fifth Ave.,
New York, N. Y.

A.L.T.S. Reikalai.

GRAND RAPIDS, MICH.

Ir vėl ALTS. kuopa!

Atsilankius gerb. ALTS. veikiančiam pirmininkui A. M. Martui į musų koloniją, suorganizavome nors mažą Am. Lietuvių Tautinės Sandaros kuopelę. Pas mus ir seniaus buta kuopos su No. 17-ta ir jei šis numeris mųs belaukiantis, tad mes su juomi ir vėl gyvuosime ir todel čarterio su programu bei konstitucijos su lyg kurios tvarkosi kuopos, laukiame. (Taip, 17-tas numeris laimingai Tamstų susilaukė ir jį gaunate su Jums pasiųstu čarteriu; taipgi pasiuntėm ir kitus reikalingus dokumentus, bei informacija.— ALTS. **Sekretorius-Administratorius).**

Į kuopą įstojo sekantieji nariai: L. Braškis (kuris ir pirmiaus prie organizacijos prigulėjo kaipo pavienys narys), A. J. Bernotas, K. Pašluosta, D. Greičaitis, M. Sviečkus ir J. Gerulis.

Kuopos valdybon išrinkta šie nariai: **A. J. Bernotas** pirmininku, **L. Braškis**. raštininku, **M. Sviečkus,** iždininku. Su visais kuopos reikalais, siunčiant informacijas ir literaturą kreiptis prie sekretoriaus.

Leon Braškis, sekr.,
% Martin House,
Grand Rapids, Mich.

NAUGATUCK, CONN.

Iš ALTS. 57 kp. gyvenimo.

Kuopos laikytam susirinkime, buvo svarstyta pakvietimas dalyvauti Apskričio rengiamoj pramogoj - suvažiavime. Vienbalsiai nutarta, kad kuopa prisidėtų ir pasirengtų kuomi nors pasižymėti. Bus susimokintas kokis nors žaislas arba ir koki viena-kita dainelė padainavimui.

Prie kuopos pristojo šie nauji nariai: A. Jancuvienė, J. Kuncaitis, P. Masionis ir J. Saurusaitis. Tai mat kas kart musų kuopa auga didyn. Valio, visi lietuviai su musų organizacija Lietuvos darbų dirbti ir musų išeivijos gyvenimą tvarkytis. Visi sandariečiai nemiegokim kaip ligšiol esame išsimiegoję. Ir dabar pre besiartinančio Apskričio suvažiavimo rengkimės. Musų kuopa nepasilikim nuo kitų ir dirbkime musų darbą.

F. Vilkas, 57 kp. sekr.

LAWRENCE, MASS.

Iš Sandaros kp. veikimo.

Lawrenco lietuvius 4 mėnesiai streiko baisiai privargino. Netik šeimynas, pavienius, bet ir draugijas kaip pašalpines, taip ir kulturines. Taigi Visuotinan Lietuvių Seiman, į Chicagą, negalima buvo pasiųsti delegatų. Bet Sandaros Partijos 12-toji kp. savo mėnesiniame susirinkime 1 d. birželio nutarė dalyvauti. Susirinkimas įgaliojo valdybą, parašyti laišką susivažiavusiems atstovams, kad jie priimtų musų kuopą į savo skaitlių ir taipgi musų keleta nutarimų - pastabų.

Musų kuopa pastaru laiku susimažino. Iš priežasties streiko keletas narių išvažinėjo, butent: Pr. Biliunas, kp. pirm., J. Žukauskas, kp. koreps. ir kitų pažangesnių žinių ir šiaip straipsnelių rašytojas. Ir keletas kitų. Bet pasilikusieji sandariečiai dvasioje nenupuolę. Pasitiki gauti naujų narių ir vasaros sezonu darbuoties Lietuvos reikalais ir vietos lietuvių darbininkų reikalais.

N. Koresp.

WESTFIELD, MASS.

Nori tverti A. L. T. S. kuopą.

Rengiamasi tverti ALTS. kuopą.

Gerbiamoji "Sandaros" Redakcija ir Administracija, šiuomi laišku siunčiu Jums širdingiausius linkėjimus visam "Sandaros" štabui. Taipgi tariu daugel kartų ačių už taip malonų laiškelį, kurį aš aplaikiau. Su mielu noru prisidedu su keliais skatikais ir darbu.

Malonėkite duoti man patarimą kaip reikia tverti ALTS. kuopą, nes man matosi, kad čia galima suorganizuoti ir ji galėtų pusėtinai gyvuoti, nebuvę lig šiol tik todel, kad nebuvę kam tomis pareigomis užsiimti. Todel aš su Tamstų pagelba bandysiu. Malonėkite prisiųsti informacijų kaip pasekmingiaus butų galima susiorganizuoti ir kaip tvirčiaus atsilaikyti prieš juodąją spėką ir josios pakalikus, nes iškils smarki kova. Davatkos užstos.

Amer. Liet. Seimu užsiinteresavę!

Turiu dar prisiminti kas link musų veikimo tautinėje dirvoje. Pas mus tuom tarpu žmonių upas pakilęs kas link Amerikos Lietuvių Seimo. Nedėldienyje, gegužio 25 d., š. m., D. L. K. Vytauto Draugija mėnesiniam susirinkime buvo pakeltas klausimas ir vienbalsiai tapo pripažintas Seimo reikalingumas, tadgi ir likosi nutarta kreiptis į kitas draugijas, kad visi ben drai susidėję išrinktume delegatąį Visuotiną Am. L. Seimą, kuris įvyksta Chicagoje, birželio 8, 9, 10 ir 11 d.d. 1919 metų. Taipgi viršminėta draugija svarstė reikalingumą sutverti Raudonojo Kryžiaus skyrių; tapo išrinkta 5 ypatos, kurios atsišauks į kitas vietos draugijas ir del šio dalyko, tad jei pasisektų sudaryti Bendrą Frontą, pasekmingai varytume išganingą darbą del musų Tėvynės - Lietuvos.

Westfieldietis.

P. S. Gerb. Westfieldiečio džiuginančios žinios ir mes išsinučiame informacijas.

"Sandaros" Administracijai Laiškai.

Kareivio laiškelis iš Europos.

Gerb. Juozas Pupkis, kuris randasi dar "Pruso Žemėje", rengiasi važiuoti namo į Suv. Valstijas ir mums rašo:

"Apturėjau jusų "Sandarą", už kurią siunčiu jums ačių. Kaip tik aš gavau 1-mą Nr., man labai patiko ši jusų "Sandara". Tai geras ir linksmas laikraštis, tik gaila, kad jau daugiau per nekurį laiką negalėsiu gauti, nes musų divizija — važiuosime namo į U. S. A. Tikiuos, kad mes busime namie birželio mėnesyje.

"Dabar mes buvom Pruso Žemėje — Esch Luxemburge. Apleisime gegužio 21 d., tad "Sandarą" man siųskite į Wilkes Barre, Pa. nurodytu antrašu (antrašą apleidžiame. — "S." Adm.).

Lai gyvuoja "Sandara"!
"Su pagarba **Pvt. Jos. Pupkis,**
Co. G. 60th U. S. Onf.

Laiškelis iš kalėjimo, nuo kalinio, kuris kalėja kartu su Viktoru Eugeniju Debsu.

Nekuris laikas tam atgal, A. Gudas atsiliepęs prie "Sandaros" melsdamas, kad jam palengvinant kalėjimo dienas, siųstume kokios nors lietuviškos literaturos; dabar ve jis mums rašo šiaip:

"Gerbiami Mano Tautiečiai: Dabar rašau jums laišką mieli tautiečiai ir dėkavoju už knygas, kurias aplaikiau praeito mėnesio paskutinioj dienoj. Gavau Lietuvišką Kalendorių iš senos tėvynės, tris "Ateitis", Eilės - Dainos, Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Principai ir Programas ir Sandarą, už ką tariu ačiu.

"Linksma man dabar, kad ir aš dar neesmiu gyvu palaidotas, bet turiu dar savo tautiečių, atjaučiančių ne laimę, kurie turi širdį ir brolišką meilę.

"Naujienų pas mus yra, ale neapsimoka jomis nei popieros gadintI; tik tiek pasakysiu, kad praeitas Velykas sulaukėm vieno iš žymiausių socijalistų vadų, butent Viktorą Eugenijų Debsą. Kaip tik įžengė į šį "vienuoliną", likosi aprėdytas "vienuolio" drabužiais. Žinoma, raudono kaklaraišio neteko, kas žmogų dabina. Čia "Dėdė Samas" gerbia ir raudonuosius, lygiai, gražiai, kaipir kiekvieną savo vaikelį, naujai pribuvusį priglaudė, darbą davė.

"Su pagarba **A. Gudas.**
Moundsville, W. Va.

D-ro J. Šliupo Prakalbos Anglijoje.

Dabar Am. Liet. Tautinės Sandaros pirmininkas Dr. J. Šliupas yra Paryžiuje ir nenuilstančiai darbuojasi Lietuvos laisvės reikaluose.

Amerikos lietuviai gerai pamena puikias D-ro Šliupo prakalbas ir didžiuma Am. lietuvių tik ačiu D-rui Šliupui pasiliuosavo iš tamsybės žabangų. D-ro Šliupo tarti žodžiai yra labai svarbųs, taigi čia patalpiname D-ro Šliupo prakalbų aprašymą, pasakytų Anglijoje. Paduodame taip, kaip jas aprašo "Išeivių Draugas".

D-ras Šliupas rašo:

"Aplankiau lietuvių naujokynes Liverpol'yj ir Manchesteryj. Kalbėjau jų susirinkimuose vienur ir kitur. Liverpool'io lietuviai lig labiaus nusiminę, sunkesnių darbų dirba. Manchesteryj randas daugiaus amato žmonių. Mane žmonės priėmė vienur ir kitur labai gražiai, o jau su Manchesteriečiais buvo sunku skirtis: jie norėjo manę išsunkti, nelyginant šlapią kembynę. Kalbėk tik jiems ir kalbėk! (Taip buvo Škotijoj "I. D." Red.). Na ir kalbėjau: nuo 3 iki 5 po piet ir nuo 8 iki 10 val. vakaro, žinoma, su pertraukomis. Žmonės nesiskirsto ir gana! Kun. Foltin, nors lenkas gimimu, matyti, nemažai pasidarbavęs yra musų žmonių gerovei. Padėka jam už tokį bešališkumą priguli. Linkėčiau, kad Britanijos lietuviai susirašytų į gurguoles arba grupes sulig savo amatų ir kad tos atskiros grupės susižinotų savo tarpe ir butų prisirengusios grįžti Lietuvon organizuotu budu. Bene galėtų Lietuvoje įsitaisyti kooperatives draugijas. Sutikau žmonių, mokančių net aeroplanus dirbti. O amatninkų Lietuvoje labai reikės. Visatinai imant, kelionė gerai pasisekė, ir linksmas esmi, kad teko Britanijos lietuvius aplankyti ir pamatyti jų žmonišką apsėjimą"...

Apie ką d-ras Šliupas kalbėjo Anglijoj?

Prisiųstos korespondencijos iš Liverpool ir Manchester arba D-ro prakalbų aprašymas iš tų dviejų vietų. Negalima visoko aprašyti, nes, suprantama, užimtų per daug vietos mažame savaitraštyje arba ir visai kalbų turinys netilptų. Jau buvo "Iš. Dr." aprašytos D-ro prakalbos Londone. Buvo (nors labai trumpai) aprašytos prakalbos Škotijoj. Kalbant apie tą pačią Lietuvą ir tuos pačius lietuvių reikalus, galima suprasti, niekuo ne gali skirtis prakalbos vienoj vietoj nuo kitos vietos. Rasit, skiriasi vienas-kitas dalykas vienas -kitas atsakymas į paduotus klausimus, nes kaip klausimai įvairiose vietose pasitaiko įvairųs, taip ir tie atsakymai gali pasitaikyti mažiaus ar daugiaus įvairesni.

D-ras Manchesteryj ir Liverpool'yj kalbėjo:

Nupiešė Lietuvos padėjimą po rusais esant. Prispausdimas, spaudos uždraudimas. Stoka apšvietos, trukumas kulturos civilizacijos. Žmonės neturėjo lizdo—geresnio pagyvenimo: keliavo svetur. Lietuviai neturi reikalo liet ašaras carui ir caratui žlugus. Dabar laikas Lietuvos iš "numirusių prisikėlimo". Lietuvos istorija, kalba nėra paprasta, kaip kiti mano ir sako. Reikia peikti lietuvių papratim, niekinti savo kalbą, savo istoriją, savo tėvynę. Lietuva didesnė už daug kitų šalių: Graikiją, Daniją, Ispaniją, Švediją, ir Norvegiją atskirai paimtas. Tai Lietuva turi teisę buti nepriklausoma, kaip tos ar kitos šalįs. Lietuvos gyventojų apie 6 ar kiek milijonų (su nelietuviais). Lietuva nereikalauja karalių. Lietuva nori prezidento. Lietuva nori buti respublika! Lietuvoje lygybė vyrų-moterų visiems bus darbo. Reikės mokyklų, universiteto, visokio darbo žmonių urėdninkų, mokslinčių, rankų darbo darbininkų, galvos darbo darbininkų ir tt. Visi yra darbininkai — ar kas dirba galva ar rankomis.

Lietuvoje turės buti tvarka.

Nemylintiems tvarką reikės kalėjimų, policijos, žandarų. Reikalingas kapitalas. Tiktai kapitalo padalinimas turi buti geras. Nereikia, kad vieni turėtų perdaug, kiti vėl permažai. Kapitalas (darbo vaisiai) turi buti taip išdalintas, kad nė vienam nereiktų ubagauti. Žemės reikia išdalinti, kad Dievo saulutė šviestų visiems žmonėms. Reikia kooperacijų: dailydžių, siuvėjų kurpių, mėsininkų, krautuvininkų ir tt. Reikia bankus sutvarkyti. Neleisti svetimtaučiams užgulti su savo kapitalu ir viešpatauti Lietuvoje, kaip jau daro žydai. Žydeliams bus vieta Lietuvoje, kaip ir kitiems, apsigyvenimui, ne viešpatavimui. Lietuva Mažoji ir didžioji turi buti suvienyta. Lietuva turtinga. Turi daug mineralų: gipso, smelio, molio, gintaro, anglių. Linų — bus reikalingos verpyklos. Lietuvos turto lietuviai negalėjo ar nemokėjo išnaudoti, ukininkai buvo menki. Lietuvai reikalingas universitetas Vilniuje. Reikės mokslo visiems: kunigams, daktarams, ukininkams, visiems darbininkams. Be darbo Lietuvoje niekas negalės gyventi, kurs nenorės dirbti, turės persikraustyti pas tėvulį Abraomą į amžinastį.

Bolševikai ir girtuokliai yra dvasios - smegenų ligonįs. Ant jų reikia susimylėti ir gailėtis, pasiunčiant juos į "durnių" namus. Bolševizmo pasekmės — sugriauti viską; girtuoklių pasekmės — nesveiki vaikai. Lietuva laukia sveikų žmonių, mylinčių tvarką. Taigi nemyli tvarkos, geriaus kad čionai pasiliktų, Lietuvon negrįžę.

Lietuvos kariuomenė bus liuosnorė. Kariuomenė reikalinga ne užpuolimui, bet apsiginimui. Lenkai - imperialistai nori pasisavinti Ukrainą, Lietuvą, kaip Dmowski's ir Paderewski's viešai apskelbė. Su lenkais lietuviai galėtų prieteliškai gyventi, kaipo su kaimynais, jei lenkai išsižadėtų imperializmo ir persiimtų demokratizmu. Lietuva greičiaus susidėtų su Latvija, Estonija, Finlandija (Suomija) arba darytų konfederaciją su Švedija.

Dr-as Šliupas daug kalbėjo apie vargus ištremtųjų lietuvių Rusijon ir Vokietijon. Daug lietuvių iš vargo nustojo proto, daug iš bado ir ligų pirm laiko išmirė.

Dr-as paaiškino "Tautiškų Reikalų" fondą Amerikoje, į kurį lietuviai renka aukas pagal išgalės duodami ar dienos uždarbį, ar kiek kas nori. Taipgi ir Manchester lietuviai, kurie jau turi surinkę ne maž aukų, neturi apsileisti. Pinigai reikalingi netiktai Lietuvoje, bet ir čia, vietiniams reikalams, kad ir suvargusioms moterims Britanijoj, kurių vyrai išvažiavo Rusijon... Ir taip toliaus, ir daug, daug dar butų galima apie tas dvejas Dr-o prakalbas rašyti. Vistiek visko nesurašysi, anot lietuvių patarlės, nei į jaučio skurą.

Taipgi kalbėtojas prisiminė Didžiosios Britanijos "Foreign Office", kursai pripažino, nors kondicijonališkai - laikiai Lietuvių Atstovybę Londone. Tas "Foreign Office" esąs pasakęs, kad Lietuva neprigulės daugiaus nė prie Rusijos, nei prie Lenkijos — tai liuosos ir neprigulmingos Lietuvos neužilgo galime susilaukti. Ir mažu už kelių mėnesių ar kiek laiko galėsime grįžti į musų tėvynę, užmiršdami tas priežastis, kurių delei turėjome apleisti brangią tėvynę. Abėjose vietose, tai yra: Liverpool-yj ir Manchester'yj lietuviai pasirengė garbaus svečio priėmimui, kaip galėjo ir mokėjo. Pavyzdin, Manchesteriečiai iš tikros širdies ir džiaugsmo kelis syk padainavo tautiškų dainų. Manchester'yj, prakalbas užbaigus apie pusiaunaktį, visų lietuvių vardu kun. klebonas padėkavojo atsisveikinančiam mylimam svečiui už malonų atsilankymą ir prakalbas, palinkėdamas, kad Dievas, nuo kurio paeina visų gerų darbų pradžia, duotų neužilgo lietuviams sugrįžti į neprigulmingą, liuosą Lietuvą! Liverpool'yj D-rą kalbėtoją svei kino ir už prakalbas dėkavojo vardu susirinkusių lietuvių A. Muraška ir kiti.

Lai gyvuoja Lietuva! Lai gyvuoja lietuvių tauta! Lai gyvuoja visi Lietuvos darbininkai, jų tarpe gerb. D-ras Šliupas!"

Iš A. L. T. T. Raštinės.

No. 196.

Bosėdis Birželio 3: Pranešimai Tarybon: 1) Kablegramas iš Paryžiaus nuo p. Sanborn, kad Lenkai Lietuvoje plėšia ir miniomis terioja lietuvius; 2) Antras kablegramas nuo p. Sanborn, kuris praneša, jogei lenkai pargabeno Lietuvon arci-vyskupą Teodorevičių iš Lembergo, kuris jau apsodina lenkais Lietuvos žemes ir visur išvaro iš valdiškų vietų lietuvius, o įstato lenkus. 3) Trečias kablegramas nuo p. Sanborn, jogei Lietuvon jau įvežta maistas nuo Amerikos Raudonojo Kryžiaus ir bus toliau įvežama. 4) Ketvirtas kablegramas nuo p. Sanborn apie atsakymą sąjungiečių delei užėmimo Vilniaus per lenkus ir tenai iš rengtų skerdynių, kad tas be sąjungiečių žinios atsitiko, bet atsakymas nepilnas. 5) Kablegramas, parodantis, jogei Lietuvos armija dabar kovoja ant dviejų frontų: su Bolševikais ir lenkais. 6) Laiškas p. Gabrio į Lietuvos prezidentą, p. Smetoną, ant kurio Gabrys pila visą eilę insinuacijų. 7) Telegramas iš Washingtono nuo Išpild. Komiteto delei Kolčako pripažinimo klausimo ir delei apturėtos audiencijos su p. Polk. 8) Agitatyvės bendros komisijos planas tarpe Amerikos valdžių. 9) Mandatas Elizabetho draugijų savo delegatams į Tarybą. 10) Išipld. Kom. ekstra susirinkimo protokolas 16 d. gegužio su raportu nuo p. Česnulio, kuris viešai išsireiškė nepasitikėjimą dabartine Lietuvos valdžia. 11) A. L. Tarybos protokolas nuo geg. 14, nutarimai delei "Lietuvių Dienos" pinigų. 12) Pranešimas apie "The League of Estonians, Letts, Lithuanians and Ukrainians of America". 13) Pranešimas apie atvažiuojančius iš Lietuvos tris militarius autoritetus.

Nutarimai: 1) Dr. Biežis, grįžęs iš Europos, įjungta į slaugių ir daktarų organizavimo, Lietuvon išvažiuoti, komisija. 2) Sustatyta lakštas Washingtone tinkamų veikėjų abiejų srovių atstovybėn. 3) Parkviesti Lietuvos laikraščiai Tarybon per Švedijos atstovą. 4) Sutaisyti Tarybos memorandumas delei p. Gabrio blėdingos avanturos po Europą. 5) Sutaisyti planas išsiuntinėti Tarybos biuletinus veikėjams. 6) Nutarimai, kurie bus vėliaus paskelbti.

No 203

Posėdis Birželio 10: Pranešimai Tarybon: 1) Šalkauskis iš Šveicarijos rašo apie susirgimą ir negalėjimą Paryžiun važiuoti; apie perdavimą pinigų Amerikos delegatams; apie užsakymą Lietuvos laikraščių Tarybai. 2) Laiškas nuo D-ro Šliupo iš Londono apie jo iškeliavimą Paryžiun. 3) Laiškas nuo D-ro Šliupo jau iš Paryžiaus delei incidento su Turčinevičiene. 4) Laiškas Inf. Biuro apie Lietuvos delegacijos inteiktą santarninkams memorandumą, kad ištrauktų iš Lietuvos svetimas armijas. 3) A. B. Strimaičio sveikinimas iš Seimo. 6) A. L. Tarybos nutarimas, kuriuomi jie praneša laužysią padarytą nutarimą, jogei Washingtone tiktai abiem sriovėm priimtini atstovai gali buti įstatyti. 7) Purvio telegrama nuo seimo, kuris ėsąs labai iškilmingas. 8) Telegramos tekstas, ką buvo nuo Tarybos pasiųsta seiman. 9) Tarybos pasiųstas Newarkan kalbėtojas, bet katalikai išardė prakalbas. 10) Agitatyvė Komisija jau išsiuntinėja po visą Ameriką pavyzdžius rezoliucijų senatoriams ir kongresmanams.

Nutarimai: 1) Turčinevičienės incidentą, sulyg D-ro Šliupo informacijų palaukti su laiko išsivystymu. 2) Pinigai ėsantie pas p. Šalkauskį Šveicarijoje perduoti Amerikos delegacijai Paryžiuje. 3) Užgirta p. Byoiro pradėti Lietuvos garsinimai dienraščiuose, nes rezultate pasirodė didelis užsižingeidavimas Amerikos įžymių žmonių apie Lietuvos jieškinius. 4) Padėka pulkininkui Hart, buvusiam generolo Brusilovo štabe, kuris griežtai spaudoje pareikalavo, idant pirma Kolčako valdžios pripažinimo, šisai išsireikštų pripažinimą Lietuvos ir Livonijos neprigulmybės.

J. O. Širvydas,
A. L. Taut. T. Sekretorius.

Laisvoji Tribuna.

ANGLIJOS KOMERCIJOS IŠSIPLĖTOJIMAS.

Anglija šiandien didžiuojasi prieš pasaulį savo augšta vaizba, katrą ji išvystė per keliius šimtmečius. Istorija mums liudija, kiek ji buvo didelė apie 1500 m., ir kaip ji užviešpatavo jures ir pasaulio rinką su išdirbyste.

Anglija ir Valija sykiu turėjo plotą daug mažesnį negu kitos Europos tautos tame laike; mažesnė buvo negu Naujoji Anglija — sulyginant jos didumą galėjo buti tiek didelė, kaip Illinois valstija.

Tuom laiku Airija visai mažai buvo skaitoma už kolioniją. Škotija buvo neprigulminga valstija iki 1700 m., ir po unijai tų dviejų tautų, neturėjo didelės svarbos politiškame ir ekonomiškame gyvenime tulą laiką.

Anglija, arba kaip ji vėliaus užsivadino "United Kingdom", turi branigą gamtos dovaną —kanalą, kuris skiria nuo kitų sauszemių. Del to iki šio laiko Anglijos valdžiai nebuvo reikalo užlaikyti militarį absoliutizmą; visi liuosi budami visą gyvenimą, turėjo progą vystytis į visokias išdirbystės organizacijas ir auklėti augštą apšvietą.

Žiurint iš ekonominio atžvilgio, vienok, klimatas duoda malonias aplinkybes žalioms ganykloms. Ariama dirva ir minerališkais šaltiniais Anglija yra gausiai gamtos apdovanota.

Kadangi Anglija buvo biedna ir maža tautelė apie 1500 m., tat nuo to laiko Anglijos valdžia ir inteligentijai reikėjo padėti daug spėkų, kol suorganizavo kooperatyviškai tą mažą ir neturtingą tautelę, o paskui pradėjo su pasaulio tautomis lenktynes daryti pramonėje ir politikoje.

P. J. Kazlauskas.

ĮDOMIOS ŽINIOS

Surinko **Vincas.**

AUSTRIJOS NELAIMĖS.

(Tąsa)

Napoleonas III, lyg norėdamas Austrijai prisigerinti už suteiktus jai smugius Italijoj, ant Meksikos sosto pasodino F. - Juozo brolį kunig. Maksimilianą. Meksikonai sukilo prieš jį,bet Napoleono spėka palaikė jį ant sosto tulą laiką. Suv. Valstijos tada buvo pasinėrusios naminėje betvarkėje, tad tam nesipriešino. Pabaigus karę Suvienyt. Valst. betgi netylėjo ir užreiškė, jog Europa neturi maišytis Amerikos reikaluose. Neilgai laukus, Meksikos revoliucijonieriai paėmė viršų ir nelaimingasis Maksimilianas tapo sušaudytas 1867 m., o jo žmona gavo sumišimą proto ir iš to ji mirė po tulam laikui.

Apart tragedijų, tarpe ciesoriaus Franc Juozo ir jo žmonos, ėjo nesutikimų ginčai, nuo kurių nebuvo liuosais net ciesorienės Elzbietos artimosios eilės. Jos pusbrolis Liudvikas, Wagnerio bičiulis, su kuriuom savo laiku ji buvo susižiedavusi, gavo sumišimą proto ir prigėrė Starnbergo ežere. Šis atsitikimas dar labiau pablogino santikius tarp Franc Juozo ir jo žmonos. Ciesorienės Elzb. sesuo, žmona francuzų kunigaikščio iš Alenkon, žuvo gaisre labdaringojo bazaro, Paryžiuje. Tame gaisre žuvo suvirš 100 augštesnės klesos moterių, kuriomis didžiavosi Paryžiaus draugija.

Nesutikimai tarp ciesoriaus Franc Juozo ir jo žmonos darė įtekmę ir ant jų vienatinio sunaus Rudolfo. Jis neturėdamas progos imti gerų pavyzdžių nuo savo tėvų, tapo tikru ciniku ir atsidavė vien žaislams. Vienos aristokratija buvo liudininku, mačiusiu ciesoraitį Rudolfą leidžiant savo laiką su pervežais ir kitais žemojo luomo žmonėmis, o neturinčiu nė mažiausio palinkimo prie senojo Habsburgų ciesoriškojo sosto. Jo karjera pasibaigė tragiškai 1889 metuose. Jo lavonas atrastas netoli Vienos, Meyerling pilyje. Šale jo gulėjo lavonas ir jo sužiedotinės, Marės Wehera. Tragedija pasiliko slaptybėje ant visados, nors gana buvo stengtasi susekti jos priežastis. Yra manymų, kad Rudolfas nušovė pirmiaus savo sužiedotinę, paskui pats nusišovė, nes tėvas buvo priešingas jų susituokimui, kadangi Wacher buvo ne karališko luomo, o tik paprasta vokiška baronaitė; kiti vėl mano, kad Wacher pavyduoliai giminės nušovė juos abudu.

Keliems metams praslinkus po tragedijai Meyerling pilyje, tapo nužudyta ciesorienė Elzbieta. Kalbėjo tada žmonės, kad nėra pasaulyje žmogaus, kur butų perleidęs tiek nelaimių, kiek jų perleido Austrijos ciesorius Franc Juozas. Bet tame dar nebuvo galas. Įvairųs nepasisekimai, nelaimės, ir toliau kliudė jo privatišką gyvenimą. Vėliaus jo nelaimės privedė prie puolimo pačią Austrijos monarchiją ir vos nesugriovė visą pasaulį. Didis kunigaikštis Rudolfas nepaliko sunų, tik vieną dukterį Elzbietą, bet ši negalėjo buti sosto įpėdine, nes tam priešinosi Austrijos tiesos. Elzbieta ištekėjo už Wintiszgradz kunigaikščio, kuris nebuvo karališko kilimo. Šeimyniškas judviejų gyvenimas ėjo paprastomis vėžėmis, bet vėliaus Elzbieta nužvelgė savo vyrą esant jai neištikimu, tad susekus, nušovė jo sugulovę.

Mirus didžiam kunigaikščiui Rudolfui, sosto įpėdiniu buvo lemta likti jo sesers sunui, didžiam kunigaikščiui Ferdinandui, kurio vienok vaikams sosto įpėdiniais liktis nebuvo galima, kadangi jo žmona, baronaitė Clotk, paėjo ne iš karališko kilimo. Tad sosto paveldėjimas pasiėjo iš eilės didžiam kunigaikščiui Otto, bet šis spėjo savo didybę pažeminti tuomi, kad vienose laidotuvėse, matant visiems didikams ir giminėms, budamas girtu, nusivertė nuo arklio. Taip pažeminęs savo didybę, negalėjo liktis sosto įpėdiniu. Todėl įpėdiniu likosi jo sunus, didis kunigaikštis Karolis.

Franc Juozas aklai pildė visus paliepimus savo mistro, kuriuomi buvo Vokietija, visur ir visada išnaudojanti Austriją. Franc Ferdinandas, kaipo įpėdinis, buvo jo tikras pasekėjas, karštai rėmė Vokietiją, pasiryžusią užviešpatauti Balkanų pussalį ir išsidirbti sau įtekmę Azijoj. Liepos mėnesyje, 1914 m. Ferdinandas, darydamas inspekcijas Bosnijoj ir Hercogovinoj, sykiu su savo žmona, tapo nužudytas tulo serbo. Tai buvo kibirkštis, kuri sukurė pasaulinę karę.

Franc Juozas numirė 1916 m. Po juom sostą užėmė jo sesers sunus Karol, ant kurio kabojo irgi dalis Habsburgų nelaimių. Franc Juozo net ir giminės pasiekė nelaimes. Paveizdan: kunigaikštienė Matilda žuvo liepsnose, didis kunigaikštis Jonas žuvo jurėse, didis kunigaikštis Wilhelm užsimušė puldamas nuo arklio, didis kunigaikštis Vladas žuvo medžioklėje, didė kunigaikštaitė Aleiza pabėgo nuo vyro, su savo vaikų mokintojum.

Tarp žmonių yra du sprendimai šių, Habsburgu nelaimių: Vieni sako, jog tai Dievas taip leido jiems kęsti, o antri sako, kad tai vaisiai vengrų kunigaikštienės Karolij prakeikimo.

NAPOLEONO TURTAI.

Pirmutiniu Francuzijoj turtinguoju žmogum buvo Napoleonas. Jis turėjo pinigų suvirš milijardą frankų. Visas jo turtas buvo daugiausia auksu. Iš savo turto jis atskaitų niekam neišduodavo, nė kaip gyventojas Bonopartas, nė kaipo ciesorius Napoleonas. Teisybė, anais laikais atskaitos niekam ir nerupėjo. Niekas net ir nepamislijo, iš kur jis sau turtą sėmė, nes šalies gyventojus mokesčiai nespaudė. Mat jis drąsiai, nieko nesklausdamas, pardavinėjo šalies turtus, paveizdan, kaip kad 1814 m. pardavė 800,000 hau (margų) girios, kuri buvo šalies, ne jo savasčia. Nuo laiko užpuolimo Italijos 1795 m., Napoleonas gražiai pralobo, nes jo turtas padidėjo iki 2 milijardų frankų. Rods, iš šito turto jis užlaikė visą armiją pretorionų, kuriems mokėjo gana dideles algas. Pulko vadas Bertier gaudavo metinės algos 1¼ mil. Davourt 910,848, Ney 729,973. Manena 683,375, Launer 327,820 frankų. Karė su Rusija Napoleono iždą žymiai patuštino. Mušyje prie Lipsko jis išdavė dar 60 mil. frankų, o karėje 1814 m. atidavė likusius 135 mil. frankų. Lyga įsiveržus į Paryžių, iždą rado jau tuščią, karė pasibaigė, o Napoleonas iškeliavo kaipo elgėta.

Vasara.

Vasara graži, medžiai žaliuoja,
Gamtos mirgėjim's visur linksmus;
Švelnus vėjalis kvapus nešioja,
Pasaldindamas širdies džiaugsmus...

Visur gražumas jau viešpatauja,
Pagriovęs priešą - žiemos vargus,
Skaistybę savo gėlės atgauja,
Maloniai skleidžia oran kvapus...

Balsai paukštelių po visur skrenda,
Taip tylųs, švelnųs — pilni vilties,
Krutinėn mano taip guodžiai lenda,
Paliečia mano jausmus širdies!

Ir aš su jaisiais trokštu čiulbėti,
Dainą laimingą, dainą džiaugsmų,
Bet, ak! krutinę praded' sopėti,
Nes sielą kenčia daugel skausmų!..

L. Studentas.

Birželis, 1919.

Jaunimo Skyrius.

Baritas Kaunis.

Liudėjimas.

Aš pamėgau naktį juodą
Vėjui skundžianties klausyt.
Jo raudomis, jo paguoda
Savo sielvartą malšyt.
Kai naktis — gili bedugnė —
Sparnus išskečia plačiai,
Aš kuriu žinyčioj ugnį
Ir meldžiuosi įkvėptai.
Vėjas kibirkštis nešioja
Skrodžia naktį ugnimi...
Aš dumas tiktai dumoju
Ir pravirkstu širdimi...
Liudnos, liudnos maldos mano,
Nenudžiugdė nė ugnis,
Nė berybio godų tvano
Auksaširdė kibirkštis.
Toli, toli užsimoju,
Tartum dangų perkirsiu,
O kaip reikia vien dumoju,
Kur parblokštas pats krisiu.
Žmožgui vien klajoti skirta...
Šit pakilusi širdis
Griauja dangų didį, tvirtą,
Geso vakaro ugnis.
Ir žiurėk — va nusiminęs
Be vainiko, be gėlių,
Aro butį tik pažinęs
Slenka vergo takeliu...

O. Skirutė.

Stygos.

Stygos, verkiančios stygos
Ak, nesiauskit taip labai!
Kaip malonios skardo bangos,
Kaip malonųs, jųs, garsai!..
Sielos stygos suskambėjo
Ir pravirko taip liudnai,
It kas laimę pažadėjo
Ir apvilė jas umai!
("Aušrinės Keliais").

Gyvenimas.

Gyvenimas yra ilgas prietikių retėžis, — prietikių neatspėjamų, painių — džiaugsmas, nuliudimas, geras, blogas, gimimas, mirtis.

Viskas vienas...

Žmogus keičiasi — šoka nuo vienos minties prie kitos taip sparčiai, kad katrais trumpoje valandoje jis apsimaskuoja tukstančiu parėdalų.

Vienas — tukstančiai viename!

Visas pasaulis gyvuoja kiekviename žmoguje.

Kiekviena gamtos forma yra prieštaravimas.

Tas, ką mes šiandien vadiname substancija, tampa šešėliu rytoj.

Musų šio vakaro sapnai yra rytojaus realybės.

Rupintis gyvenimu perrimtai yra tragedija; perlengvai — lekcija pražiopsota, kuri turės buti išmokta vėliaus.

Užgauti laimingą tarpininką tai dailė, bet pražuvusi dailė.

Žmogus eina iki emocijų valdomų kraštutinybių.

Nuliudimo naktis gyvuoja gel mėse; džiaugsmo diena — augštybėse.

Žmogus išgyvena savo išlaukinėj pusėj didžiausią savo gyvenimo dalį.

Tiktai vidinis žmogus tegali užgauti laimingą tarpininką ir paliesti mistišką pasaulio sielą, kuri esti visuomet tyki ir rami ir žino visus daitkus; ir kuri užvardina Gyvenimo Kudikį net ir tuomet, kada išlaukinis pasaulis ašaruoja prie mirties kesčių.

Turtas, palociai, atsižymėjimas, universitetas; kalėjimai, skurdas, negarbė — tai visi papatyrimo tipai, kur žmogus mokinasi savo lekcijas mokykloje.

Kiekvienas žmogus yra moksleivis, besimokąs lekcijas.

Visi žmonės yra savo jieškinių studentai; visi žaidžia žaismę "Paslėpt ir Jieškot".

Dvasinio luomo (bažnytinis) žmogus tampa didžiai nuvargintas dogmų. Jis nebegali ilgiaus betikėti į credus. Jis numeta juos į šalį, kaip išviršinius rubus. Jis tampa apnuogintas. Jis bando vėl užsivilkti senuosius rubus. Bet nebegali. Jis išaugo perdidelis, kaip vaikas vaiko drabužiams.

Kudikio aprėdalai yra permaži žmogui.

Šiame protiniame nuogume jis jaučia šaltą intolerancijos vėją.

Ir pagalios sumirgsta kaip mirazas nauji rubai. Jis pačiuopia juos ir užsivelka, gvarantuodamas nešioti juos nuolatai.

Keli prietikiai atsitinka.

Rubai esti žmogus.

Kuomet žmogus auga didesniu, jis jieško naujų ir vis naujesnių rubų.

Visi tie rubai yra išviršiniai, išausti iš išlaukinės minties.

Visi jieško, nuilsę ir pavargę, šių nerealių daiktų; ir bejieškodami nuslopsta.

Ir umai siela pašneka.

Žmogus pažvelgia į vidų ir randa save — savo realiui naturalį aš — apvilktą naujo proto rubais: ir savo tikrame prote jis pamato save esančiu dvasiniu žmogumi, kurs žino visus daiktus; kurs yra likimo valdytojas; pasaulių tverėjas; žmogus tvirtas, visagalis, prakilnus, linksmas, malonus, nei vieno nepasmerkiąs, matąs gerą visuose perdėm supratimo akia — dvasios X spinduly, žmogus pergalėtojas!

Gyvenimas!

Kas tai Gyvenimas?

Gyvenimas yra meilė.

Viskas — tuščias sapas.

Gyvenimas yra grožė visiems, kurie mintija iš tylio - ramio vidaus, — vidaus, kurs esti pats dangus.

Gyvenimas — gražumas visiems, kurie geria vyną iš meilės neišsemiamos taurės.

Religijos sutrupa, pragaišta.

Pranašai ir kunigai sutirpsta -pranyksta sielos skaistybėje.

Tiktai Dievas gyvena — Dievas pagonio ir dvasiškio (bažnytinio), Dievas visų žmonių, vadinamas įvairiais vardais, bet kurs esti tiktai vienas Dievas, Pasaulio Karalius, kurio vardas —Meilė!

Meilė — realis gyvenimas.

Viskas kitkas tai negyvi numirėliai.

Tiktai meilė žavėja.

Musų monai ir paikystės, pretenzija ir veidmainingumas pragaišta šioj tyroj baltoj šviesoje.

Visas pasaulis tampa nušvietimu.

Ir juodžiausioji tamsybė išsivaiko saulės šviesai užtekėjus.

Dievas gyvena!

Velnias miręs!

Lai miręs laidoja savo numirėlius!

Žmogus, prisikeldamas iš savo prietarų, klastybių, prasidrąsina prakalbėti.

Realis žmogus, Tu, ESMI, kas gyvena kiekvienoj sieloje.

Nes tiktai individuumo minties galybe žmogus permainys pragarą į dangų, nuliudimą į džiaugsmą, ligą į sveikatą, šešėlį į substanciją.

Tiktai žmogus gali buti išganytas.

Tiktai pats žmogus gali save išganyti.

Omnia Vincit Amor.

Tas, kurs pagundose nuveikia didžius meilės aktus, jis visuomet padarys apžvalgius mažus darbus.

Neužmiršo ir Manęs.

Lova mano baltai klota,
Pilna vargų tu esi.
Skausmų tinklais apvyniota
Ir dar pašaipą neši.

Ne vien's milžinas gulėjo,
Ir vaitojo ant tavęs.
Nelaimė pinklius padėjo
Neužmiršo ir manęs.

Ir ašai čion, štai jau guliu,
Tavo mielan prieglobstin,
Bet-gi viltį tvirtą turiu,
Kad einu kasdien geryn.

Jauni kaulai sutrankytĩ
Seną sveikatą atgaun',
Bet tik jausmai suvaržyti
Naujas kančias kasdien gaun'.

Pranas Pakuršietis.

Ligonbutyje. Kovo, 1918.

Dabar laikas mokintis lietuvių kalbos ir rašybos.

Gerb. "Sandaros" Redakcija, malonėkite suteikti vietos pakėlimui klausimo apie tuos dalykus, kurie man išrodo brangųs musų tautai. Štai tie brangieji musų tautos dalykai.

Mes gyvendami po rusų globa, neturėjome teisės mokinties lietuviškos rašybos su viršum 40 metų, tik kai-kurie pasislėpę nuo šalioj vietoj galėjo šiek-tiek pramokti lietuviško rašto, ir tas jų pramokimas buvo menkos vertės, todel kad negalėjo jie tuo pramokimu naudoties, išskiriant parašyme laiško tam, kuris taip-pat yra pramokęs lietuviškai rašyti. Gi kita didžioji dalis lietuvių rašė laiškus rusiškomis raidėmis, o lietuviškais žodžiais. Tai buvo laikas priespaudos. Bet šiandien toji priespauda sugriuti baigia. Taigi norėčiau paklausti, kodėl čia Amerikoj mes tuom nė kiek nesirupiname? Kad mes nors tiek pramokintume čia augusius lietuviškai, kiek mes prispausti budami esame pramokę.

Mes žinome, kad kiekvienas augalas yra panašus savo ryšies augalams, tai kodėl mes lietuviai negalime to pasiekti, t. y., kad kiekvienas lietuvis ar lietuvaitė mokėtų savo tautos raštą. Tą suvis lengva padaryti, tik reikia musų visų noro; o ypač to noro reikia tiems, kurie augina vaikučius, nes jie šiandien aiškiai mato, žiurėdami į savo vaikus didelį pavojų savo tautai, o visulabiausiai sau. Todėl, kad vaikai nesupažindinti su tėvų tau tos kalba, ir raštu, o taipgi istorija, tėvus neapkenčia, sakydami, kad jųs kažin kokiais ten lietuviais vadinatės, mums tik sarmatą darote. Kodėl taip yra? Todėl, kad mes vaikus auklėdami to norime. Ar girdėjote bent viename mieste, kad butų lietuviai turėję nors nedidelį mitingėlį del suorganizavimo lietuvių burelio rupinties mokinimu vaikučių lietuviško rašto? Ne! O tas butinai reikalinga, kad kiekvienoj kolonijoj butų rupinamasi vaikų mokinimu lietuviškos rašybos ir istorijos.

Gana mums senais priežodžiais pasitenkinti, buk "iš mokslo duonos nevalgysi." Šiandien matome patys tai, kad tas senovės priežodis yra be vertės.

Štai artinasi Lietuvos neprigulmybės valanda, tat mokslas musų žmonėms bus butinai reikalingas. Juk visos raštinės bus vedamos lietuvių kalba. Jei norime buti Lietuvos sunais ir dukterimis, tat turime mokinties lietuvių kalbos ir rašybos.

A. Kurelaitis.

"SANDARA"

(Buvusi "Ateitis").

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros oragnas.

Metams kainuoja (Amerikoje) $2.00
" " (Užsieniuose) $2.50
Pavienis numeris 4c.
Agentams duodama už platinimą rabatas.

"THE LEAGUE"

The organ of the Lithuanian National League of America.

KASTANTAS NORKUS, Editor.

Yearly Subscribtion:

In the United States $2.00
Six months $1.00
To Foreign Countries $2.50

Kreipiantės rašykite:

"Sandara"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Atsiunčiamieji Redakcijai rankraščiai turi buti su autoriaus parašu ir antrašu. Rankraščius Redakcija taiso ir trumpina sulig savo nuožiuros. Netinkantieji spaudai smulkesnieji raštai (korespondecijos, eilės ir t. p.) naikinami ir autoriams negrąžinami.

"SANDARA"
366 Broadway
So. Boston, Mass.

Apžvalga.

Seimui Praėjus.

Amerikos Lietuvių Seimas praėjo, jo nutarimų vykinimas dabar turi prsaidėti.

Seime dalyvavo apie 500 delegatų; gauta daugybė užuojautos laiškų nuo Am. liet. draugijų; kelesdešimts kongresmanų, senatorių ir Amerikos universitetų profesorių sveikino Seimą, išsireikšdami už pilną Lietuvos laisvę; anglų spauda plačiai rašė apie šį Seimą ir jo nutarimus. Viso įplaukų Seimas turėjo apie $10,000.00. Jame sutverta Lietuvos Gelbėjimo Draugija, t. y. Raudonasai Kryžius, paruošimui ambulansų, daktarų ir nursių ir siuntimui jų Lietuvon. Šiam tikslui deiegatai ant vietos sudėjo apie $1,000.00.

Šiame Seime tapo pradėta konstruktyvis darbas Lietuvos gelbėjimui. Pilnas šio istoriško ir gal paskutinio Am. Lietuvių Seimo aprašymas telpa "Sandaroje", šiuom numeriu pradedant.

Išklausykime Lietuvos žmonių balso, remkime šio Seimo nutarimus, o pamatysime, kad tikrų Lietuvos sunų dirbamo darbo priešai atmainys savo taktiką ir nustos šaukę, buk tai buvęs "tautininkų Seimas". Jie paskui bijos pripažinti kredito tautininkams už šį pavyzdingą Seimą, nors dabar šaukia, kad tai tautininkų Seimas ir nusiduoda nematą prakilnių Seimo nuveiktų darbų, ir, juoda bolševizmo taktika vaduodamiesi, savo klikos "autoriteto" išgelbėjimui šaukia "apskričių seimus", kad po senovei jezuitiškai demoralizuot Amerikos lietuvių visuomenę, palaikyt savo varžoje Lietuvą mylinčius, bet jų autokratiškoje globoje esančius žmones...

Sekite pilną ir bešališką Chicagoje įvykusio Am. liet. Seimo aprašymą, o persitikrinsite, ko verti tie elementai, kurie drįsta tą Seimą niekinti, ir ko vetri tie laikraštininkai, kurie nuveiktus didžius Seimo darbus slepia.

Taipgi pamatysite, kaip tikri Lietuvos sunųs atsineša linkui savo tėvynės šiame tragingame momente.

Šio Seimo aprašymas bus istorišku dokumentu musų ateinančioms kartoms, nes jame buvo nagrinėti praeities, dabartiniai ir ateinantieji lietuvių tautos reikalai ir Amerikos lietuvių atsinešimas į juos.

Kariška Mokykla Kaune.

Pirmoji Lietuvos karės mokykla tapo atidaryta Kaune balandžio 1 d., 1919. Atidarymo iškilmėse dalyvavo daugybė svečių — dvasiškių ir svietiškių Lietuvos valdininkų.

Naujas šmukleriavimo Budas.

Lietuvos laikraščiai rašo, kad į Rumšiškės valsčių atei na nuo Vilniaus daug elgėtų. Patirta, kad kaikurie iš jų elgėtaudami surenka duoną ir, nugabenę pas bolševikus, pardavinėja po 8-9 rub. sv.

Laužo Sutartis.

Tarybų Egzekutyvis komitetas nutarta sudaryti tik iš žmonių, abiems Taryboms priimtinų. Taip, bet Am. L. Taryba (klerikalinė) Egz. komitetan stato p. Česnuitį, kuris del jo rekordų nebuvo įsileistas į Lietuvos Taikos delegacijos posėdžius Paryžiuje, kuris eina vienais keliais su Gabriu ir varo šlykščiausią agitaciją prieš Lietuvos valdžią. Toki žmonės į Egz. Kom. neturi but priimtini, bet musų klerikalai savo užsispyrimą ir slaptus tikslus stato augščiau už Lietuvos reikalus del to ir laužo sutartis, statydami į Egz. kom. absoliutiškai netinkančius asmenis.

Rusų Apetitai.

"Padalinimas Rusijos — planas Vokietijos, sako M. Vinaver'as. Tai prives Rusiją prie pražuties." — Visi tu rį viltį, jog Kolčakas tokių sąlygų nepriims. Paskutiniuose pranešimuose Kolčakas sutiko tik pripažinti Lenkijos nepriklausomybę.

Kiek ankščiau mes matėme aliantų notą Kolčakui ir Kolčako atsakymą aliantams. Dabar pažiurėkime ką sako Rusų socialistai, revoliucionieriai ir kadėtai (konstitucional - demokratai). Paveikslan, **Vinaver'as** vienes iš didesniųjų advokatų ir kadetų patrijos narys nesenai pabėgęs iš Krymo Paryžiun išsireiškia, kad padalinimas Rusijos į atskiras vyriausybes ir nepriklausomas valstybes yra vokiečių planas, kad ateityje vokiečiai taptų ant silpnos Rusijos šeimininkais. Tegu pati Rusija išriša mažesniųjų tautų reikalus ir taria žodį delei federacijos įvairių tautų ir dalių Rusijos.

N. D. Avksentjev'as, galva liglaikinės revoliucinės direktorijos, nuverstos Kolčako, sako, kad jis linksmas, jog aliantai pripažindami Kolčaką duoda tam tikras jam instrukcijas - sąlygas... Kas liečias pilnų nepriklausomybių tų tautų, kurios pir miaus inėjo prie Rusijos, tai pilnoji nepriklausomybė buvo pripažinta Finlandijai lig laikinės Rusijos valdžios ir įsteigiamojo Seimo. Lenkijos nepriklausomybė irgi buvo pripažinta. Bet sienos jos turi buti Rusijos Įsteigiamojo Seimo nustatytos. Dabar-gi lenkai tik mąstą apie Didžiąją Lenkiją susidėjusią iš Rusijos ir Vokietijos. Lenkai reikalauja istorinės Lenkijos vietoje etnografinės. Kitos mažesnės nacijos (čia ineina ir Lietuva. — **J. Sek.**) negali but pripažintos atskiromis valstybėmis. Kolčakas neturi teisės prpiimti panašios sąlygos. Tiktai Rusijos Įsteigiamasis Seimas gali nustatyti mažesnėms nacijoms teises. Aš, sako Avksentjev'as, visad už federatyvę Rusiją, gi padalinimas Rusijos — jos pražutis ir vokiečių Rusijos pavergimas.

Vienas tik trukumas, sako Avksentjev'as, aliantų no toje Kolčakui, tai tas, kad aliantams reikėję tokias pat sąlygas pasiųsti visoms Rusijoms frakcijoms, dagi ir bolševikams. O jei bolševikai but nepriėmę tokių sąlygų, ypač apie sušaukimą Įsteigiamojo Seimo, tai pilietinė karė but buvus visam pasaulyje dar nepasekmingesnė ir nepopuliarė...

Borisas Savinkov'as, buvęs galva eserų veik. organizacijos (teroristų) ir buvęs karo ministeris Kerenskio kabinete — visomis jiegomis palaiko Kolčaką. Jis tikis, kad Rusija liks demokratinė šalis; dabar tik reikia išnaikinti bolševikus.

Vladimir'as Burcev'as tikis, kad po supliekimui bolševikų — Įsteigiamasis Seimas sutvarkys Rusiją.

N. V. Čaikovskis sako, Rusija negali gyvuoti be mažųjų tautų, kurios dabar nori atsiskirti nuo Rusijos ir kad Rusija negali gyvuoti -išsilaikyti be įėjimo į Jures (jeigu, mat, duodama nepriklausomybė Suomiams, Estams, Latviams, Lietuviams, tai Rusai negalėtų liuosai įeiti į Baltijos jures. —**J. S.**).

Osip Minor, soc.-rev., sako, kad Kolčakui sąlygos yra prieinamos, tik neturi tiesos sutikti delei klausimo mažųjų tautų.

A. F. Kerenskis, taip-pat skelbė.

Kaip matome iš šių Rusų vadų išvadų ir jų griežtos kovos, kad aliantai nepripažintų nepriklausomybę ar bent autonomiją Estų (Įgaunių), Lietuvių, Latvių, Kaukazo ir Turkestano, kaip buvo jie, aliantai, reikalavę Kolčako, mums, lietuviams, nereikia nusiminti, bet dar daugiaus kovoti už Lietuvos laisvę ir gerovę. Dėkimę aukas Lietuvos Laisvės aukurui ir siųskime daugiaus delegatų Paryžiun, į taikos konferenciją. Kada Paryžuije prieis Rusijos eilė, kad Lietuvos delegacija but apsišarvavusi dokumentais, laisvės obalsiais, emblemomis.

Pakol čia, Amerikoje, tarpe lietuvių tik už Lietuvos laisvę dirba abiejų sparnų tautininkai, kada socialistai miega ir žiovauja, mes, sandariečiai, dar daugiaus turime intempti savo jiegas už Lietuvos laisvę, nepriklausomybę, demokratingą respubliką. Vasaros laiku žmonės susitinka laukuose, išvažiavimuose: rinkime aukas ir duokime dažnai kiek kas išgali.

Sakau, kad dirbant visiems — laimėsime ir rusų užgaidos, kad vėl jiems svetimos tautos dirbtų, jų šalį keltų, o patys rusai tinginiautų — neišsipildys. Kiekviena tauta per savo rinktinius atstovus ir darbininkus turi rupintis savo šalimi, savo gerove. Tegu tų rusų norai mums dar daugiaus energijos priduoda ir lai Lietuva amžinai išsiliuosuoja iš rusų "globos". Taigi dirbkime! **J. Sekys.**

RED. ATSAKYMAI.

Ten Buvęs, K. Kindaras, L. Studentas, Mikas Stakėnas, Demokratas, Jonas Kaulaučia, Ansonios Streikierių Presos Komisijai, Teisybę Mylinti, Zigmas Jankauskas, Merkys, Nešpitolninkas, — Jusų raštus prie pirmos progos sunaudosime.

P-lė Mariona Rakauskaitė (soprano), kuri savo dainomis puošė Amerikos Lietuvių Seimo iškilmes Chicagoje. Liepos 3 d. ji dainuos L. O. ir S. F. koncerte So. Bostone.

CHICAGO, ILL.
Anglų spauda apie lietuvaitę dainininkę.

"Chicagoje Evening American" birž. 6 d. laidoje taipina gražios lietuvaitės fotografiją po kuria padėtas parašas — **Miss Mariona Rakauska.** Tai vardas ne sulyg musų lietuviškos formos, vienok iš fotografijos vistiek mes pažįstame savo daininin kę p-lę Marę Rakauskiutę. "American" apie ją šiaip rašo:

"Mariona Rakauska iš Kenwood mergina, kuri, kaip muzikos kritikai ir operų dainininkai sako, yra viena iš geriausių dramatiškų sopranų kokius tik Chicaga turi, bus garbės svečių tarpe "Irish Fellowships Club'o" susirinkime Sherman viešbutyje, rytoj ji palinksmins susirinkusius dainuodama airių balladas.

"P-lė Rakauska, kuri darbuojasi prie Commonwelth Edison Company tik - ką pargryžusi iš rytų, kur ji važinėjo su koncertais kaip tai: Cleveland'e, Pittsburgh'e, Grand Rapids'e, Dayton'e ir kitose vietose.

"Nedėlioje ji bus svarbiausia solistė lietuvių koncerte (Amer. Lietuvių Seimo koncerte — **Vert.**) Auditorium Teatre. P-lės Rakauskos balsas labai pagirtas per Ettore Titta Ruffo iš operos draugijos ir Mme Varesi".

Prie to reikia primintį, kad p-lė Rakauskaitė, kiek žinoma, trumpoj ateityje atsilankis į Naująją Angliją dainuoti keletoje koncertų, tad bus gera proga šios apielinkės lietuviams pasiklausyti musų daininkės dainų. **K.**

Iš Am. Liet. Seimo.

(Tąsa nuo 1-mo puslp.)

gyvenę laisvės šalyj, kurios vadas, prezidentas Wilsonas, nurodė pasauliui naujus tautų bendravimo dėsnius ir stengiasi juos įvykinti. Jųs esate musų viltim sunkią Lietuvos atsikėlimo valandą. Amerikos lietuviai, nuvargusi Lietuva šaukiasi jusų pagelbos. Padėkite jai ginklu ir visomis savo jiegomis apginti tėvynę nuo užpuolėjų ir jai demokratingai susitvarkyti. Širdingiausia padėka Amerikos lietuviams už linkėjimus Lietuvai, per mane išreikštus, pasveikinimus Tautos Tarybai vykdomamjam Vainiko Komitetui, narsiems lietuviams kareiviams ir laisvės gvardijai, per mane pasveikinusiems Lietuvą. Išsiilgusi jusų Lietuva laukia ateinant į pagelbą iš užjurių.

Antanas Smetona,
Lietuvos Prezidentas.

Skaitant procedurą laidotuvių pirmo Kaune žuvusio Lietuvos armijos kareivio **Prano Eimučio,** daugelis apsiverkė. Jis žuvo gindamas Amerikos Komisiją nuo vokiečių.

"Birutės" Choras sugieda "Šėriau Žirgelį" ir "Vienas Žodis ne šneka".

Perskaitoma Illinois gubernatoriaus **Lowden** laiškas, kuriame jis pagiria lietuvius, išsireiškia už Lietuvos laisvę ir apgailestauja, kad negal pribut pats kalbėti.

Kalba kongresmanas **Masson,** kuris, kaipo buvęs senatorius, stebisi, kad Amerikos valdžia iki šiol dar oficialiai nepripažino Lietuvą neprigulminga, kurią, kaipo nepripažintą terioja lenkai, vokiečiai ir rusai. Jis kritiškai išsireiškė prieš talkininkus, kurie dar vis klauso lenkiškų imperialistų nedorybių ir kesinasi internacijo nalizuot Nemuną, etc.

Ponas **Hess** pagriežė ant violancello, o p-lė **Marijona Rakauskaitė** sudainavo solo "Sunku man gyventi" ir arija iš "Pagirėnų" S. Šimkaus. P-lė Rakauskaitė savo talantingu mezzo-soprano tiesiog užžavėjo publiką.

Kalba kongresmanas **Sabath,** kuris pasisako, kad jis specialiai atvažiavo iš Washingtono idant išreikšt tai, ką mano Amerikos Kongresas apie Lietuvos laisvę. "Lietuva turi but laisva, kaip kad Francija, Čecho-Slovakija ir kitos didelės ir mažos valstybės. Šalin tautų pavergimas! Lietuviai, Seimo atstovai, reikalaukite, idant visas pasaulis jusų tėvynę pripažintų laisva, — Amerika pasirengus pripažinti" — užbaigė kongresmanas Sabath.

P-lės **M. Rakauskaitė** ir **S. Staniuliutė** sudainavo duetą "Plaukia sau laivelis". "Brutės" choras sudainavo "Užmigo Žemė" ir "Sudiev Giruže."

Speaker House - Representatives of Illinois p. **Shanahan** karštai kalbėjo už Lietuvos laisvę, o Chief Justice of Circuit Court of Cook-County p. **Barret** teisingai nupiešė Lietuvos istoriją ir atkartotinai užreiškė, kad lai eina šalin visi Lietuvos ir kitų tautų pavergėjai ir lai kiekvienos tautos žmonėms buna suteikta laisvė spręst apie savo likimą.

Sugrįžęs iš Francijos adv. **J. S. Lopatto** paaiškino Lietuvos atstovų darbus taikos konferencijoje ir atkartotinai sakė, kad Lietuvoje gyvenanti lietuviai ir Lietuvos taikos delegacija Paryžiuje džiaugiasi, kad Chicagos lietuviai sušaukė šį seimą.

P-lė **M. Rakauskaitė** sudainavo "Thy beaming eyes" ir "Kur Bakužė Samanota". Birutės choras užbaigė iškilmes su "Lietuviais Esame mes gimę."

Chicago Tribune ir kiti anglų laikraščiai plačiai aprašė lietuvių iškilmes Auditoriume.

Iškilmių programos viršelį puošė specialiai nupieštas žinomo musų dailininko **Jono Šileikos** piešinys, atspaustas septyniomis spalvomis, parodantis žirgvaikį ant spinduliuoto fono, apsupto žaliu rutų vainiku.

Publika skirstydamasi ne šėsi atminčiai dar niekad Amerikoje neturėtų tokių didelių lietuviškų iškilmių programą ir apgailestavo, kad del vėlaus laiko rengėjai negalėjo parinkt aukų ir kad advokatas Lopatto turėjo progą tik keliolika minučių kalbėti.

PIRMOJI SEIMO DIENA.

Sesija I.

Birželio 9 d., 1919, 9 val. ryto didžioje Morrison hotelio salėje buriais kalbėjosi apie pusė tūkstančio žmonių. Tai suvažiavę delegatai iš visų Amerikos kraštų į Amerikos Lietuvių Seimą. Prie keturių stalų Seimo rengėjai pertikrina delegatų madatus, prisegama ženkleliai. Svečiai užima vietą ant balkono. TMD. prezidentas ir Seimo rengimo komisijos narys Dr. **A. Zimontas** atidaro Seimą 10:55 val. ryte. Komp. **S. Šimkui** akompanuojant ir publikai pritariant p-lė **M. Rakauskaitė** sugieda Amerikos ir Lietuvos himnus. Skambina Laisvės varpas.

Seimo rengimo komisijos pirm. J. Bagdžiunas pakviečia ant estrados Chicagos draugijų Susiv. pirm. **B. Butkų**, sekr. A. Martinkų, Seimo reng. kom. gen. sekr. Dr. K. Drangelį, inž. Viniką, adv. Lopatto ir North Western Universiteto profesorių F. L. Andersoną.

Profesorius Andersonas, kurio tėvai taipgi už Baltiko gimę, kalbėjo už visišką paliuosavimą Lietuvos iš svetimos "globos" nurodydamas, kad lietuviai yra pilnai pribrendę prie savystovybės, kad lietuviai tai mylinti žemdirbystę ir mokanti pagerbti laisvę tauta..

Adv. Lopatto pirmiausia kalba apie Lietuvos delegacijos darbą Paryžiuje.

Kuomet aš nuvažiavau į Paryžių, Lietuvos delegacija jau darbavosi. Bet prieš prof. Valdemaro atvykimą Paryžiuje "darbavosi" p. Gabrys", kuris Berlyne gėrė už kaizerio sveikatą ir kenkė Lietuvos laisvei, save Lietuvos prezidentu apsišaukdamas, — sako adv. Lopatto.

Dabartinė Lietuvos taikos delegacija su prof. Valdemaru pryšakyje yra pilnai kompetentiška tam svarbiam darbui ir ji turi pilną pasitikėjimą Lietuvos žmonių.

Lenkų politikieriai kvietė Lietuvos delegatus susivienyt su lenkais, bet lietuviams pareikalavus, kad lenkai pripažintų Lietuvą nepriklausoma su Kauno, Vilniaus, Suvalkų ir Gardino gubernijoms, —ant to lenkai nieko lietuviams neatsakė, bet visomis spėkomis skleidė bjauriausią agitaciją prieš Lietuvą. Lenkai labai daug primelavo francuzams ir taikos konf. nariams, kad Lietuva norinti but po lenkų globa etc. Lietuvos delegacija taikos konferencijoje dokumentališkai sumušė visus lenkų melus. Sumušti argumentais, melagiai lenkai neklausė Lietuvos žmonių protestų, neklausė taikos konferencijos, sulaužė tautų lygos nutarimus ir savo imperialistišką armiją, Hellerio vedamą, siuntė į Lietuvą naikint jos miestus ir kaimus.

Nežiurint to, lenkų Padarewskis ir dabar turi atdaras duris į taikos konferenciją ir plėšikiška lenkų armija ir po šiai dienai lieja Lietuvos žmonių kraują.

Labai gerai, kad dabar Amerikos lietuviai sušaukė šį Seimą, dabar, kuomet Am. kongresas laiko savo sesijas. Bunant Paryžiuje Lietuvos delegacija dar nežinojo, kad A. Lietuviai šaukia šį seimą, bet dabar džiaugsis Europos lietuviai, kad Jųs čia suvažiavote apkalbėti tą svarbų darbą, kurį Amerikos lietuviai turi atlikti linkui Lietuvos. Tuli žmonės sako, kad dabartinė Lietuvos Taryba yra negera, negerai sutverta. Tas netiesa, del to kad Lietuvos Taryba sutverta suvažiavus Lietuvos žmonių atstovams iš įvairių Lietuv. vietų. Tik iš tų Lietuvos kampų negalėjo buti atstovai, kuriuos laikė užėmę bolševikai ir lenkai. Gi tose vietose, kur Lietuva valdosi pagal dabartinę Lietuvos konstituciją, ten veikia Lietuvos teismai, kariškos ir kitokios valstybinės įstaigos. Dabartinės Lietuvos valdžia yra provizionalė, kuri prie pirmos galimos progos sušauks steigiamąjį Lietuvos susirinkimą ir sutvers pastovią Lietuvos valdžią.

Aiškindamas Centralio Komiteto pinigų istoriją gerb. Lopatto karštai protestavo prieš tuos kalbėtojus ir prieš tą spaudą, kuri šmeižia tautininkus už neišsiuntimą C. K. pinigų ir skleidimą paskalų, buk Lopatto važinėdamas į Europą leidžia C. K. pinigus.

Nė vieno cento C. K. pinigų aš neaikvojau — sako p. Lopatto, — mane siuntė Lietuvos Neprigulmybė Fondas. (Gausus delnų plojimas).

Taipgi gausiais aplodismentais delegatai palydėjo p. Lopattos pranešimą, ir perskaitymą jo padarytos sutarties su Am. Raud. Kryžiumi, iš ko pasirodė, kad netik Centr. Kom. pinigai ta po gerai suvartoti, t. y. už juos nusiųsta Lietuvos žmonėms drabužių, maisto ir gydulių, bet ir R. K. savo pridėjo apie $75,000.00 ir savo lėšomis nugabeno Lietuvon.

Dr. Zimontas klausia, kas norėjo sulaikyt C. K. pinigus. **Dr. Graičiunas** priduria, kad butų paskelbta su pavardėmis.

Lopatto aiškina, kad R. Kryžiaus valdyba tapo užgauta, kuomet partyviški lietuviai darė varžytines del pinigų, o pp. Vinikas, Žilius ir Bielskis lankėsi R. Kr. ir reikalavę, kad tie pinigai butų siunčiami tik per jų rankas. Del tų varžytinių R. Kr. valdyba buvo labai įžeista.

Kas-tai prašo, kad p. Vinikas pasiaiškintų, bet jo tuomet salėje nebuvo.

Dr. K. Drangelis skaito pasveikinimo telegramą, tik ką atėjusią Seimui iš užjurio. Telegrama skamba:

"Lietuvių Taikos Delegacija karštai sveikina savo vientaučius Seime, kurie šiuo kritišku momentu mėgina suvienyti visas lietuvių jiegas Amerikoj, kovojančias už Lietuvos laisvę ir neprigulmybę ir linki kuogeriausio pasisekimo ir santaikos bendroms pastangoms delei bendro reikalo.

Lietuva yra kovoj ant žut-but su priešais besiveržiančiais ant jos laisvės. Perniek yra visos pastangos priešų: Lietuva turi buti neprigulminga, ir neprigulmybė bus išgauta su jusų pagelba.

Valdemaras, Pirminink."

Sesija uždaryta 12:30 p. p.

Sesija II.

Seimo rengimo kom. pirm. J. Bagdžiunas atidarė antrą sesiją 2:20 v. p. p. birž. 9 d.

I) Skaitoma pasveikinimas nuo M. Yčo iš Paryžiaus:

"Lai visos kolionijos, kurias jųs atstovaujate prisideda prie atgavimo Neprigulmingos Demokratiškos Lietuvos. To Lietuviai karštai pageidauja. Lai gyvuoja Amerikos lietuviai ir Seimas!

Martynas Yčas,
Pažang. Part. Pirm."

2) Telegrama nuo Prezidento L. Taut. Tarybos p. P. S. Vilmonto iš New York, N. Y.

3) Nuo komp. M. Petrausko iš So. Boston, Mass.

4) Nuo Ivanausko ir Liepos iš Philadelphia, Pa.

5) Nuo Lietuvių Piliečių Kliubo Ansonia, Conn. per p. Bujanauską.

6) Nuo Newarko lietuvių (su 30 dol. aukų) per p. Trečioką.

7) Nuo M. Valenčiaus iš Hart, Mich.

8) Nuo Braškio ir kitų iš Grand Rapids, Mich.

Kalba vietiniai pp. **Balutis** ir **Butkus** — abu dėkuoja delegatams, kad parėmė šio seimo surengimą.

J. Liutkauskas nurodinėja šio Seimo svarbą ir sako, kad šis seima yra daug tvarkingiau ir gražiau surengtas, negu praėjusis Seimas Brooklyne.

(Bus daugiau).

25 METUS.
Didžiausias išradimas.
Gydymas Dykai nuo plikimo, slinkimo plaukų, pleiskanų. Rašykite: Dr. Jmbco, Specialistas, 9 Sta. W. Brooklyn, N. Y. (28)

KURSAI

Lietuviu Muzikos Konservatorija, rengia CHORO IR ORCHESTROS vedėjams trijų sąvaičių kursus.

Kursai prasidės 23 d. Birželio, 1919. Mokestis už visą kursą 25 dol. Išlaikę kvotimus, gaus Lietuvių Muz. Konservatorijos paliudijimus.

MIKAS PETRAUSKAS

769 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LAWRENCE, MASS.

TMD. išvažiavimas.

Atėjus pavasariui - vasarai kiekvienam asmeniui, ar senam ar jaunam, yra malonu išvažiuoti į laukus, kur medžiai, gėlės, kur šiokis-tokis pasilinksminimas randas. Tenai žmogus atgija, sustiprėja dvasioje - sieloje. Užtai su vasaros sezonu atsidaro visur rezortai, maudynės ir t. p.

Birželio 22 d., nedėlioje, Lawrenco Tėvynės Mylėtojų Draugijos 7-ta kp. rengia išvažiavimą į laukus-miškus, į naujai įtaisytą Lawrenco lietuvių parką, Methuen, Mass., tarp Lowell ir Lawrence, Mass (netoli viešojo kelio). Vieta labai puiki. Taigi butų geistina, kad Lawrenco lietuviai, kaip ir visų apylenkių suvažiuotų. Bus įvairių pramogų, pasilinksminimų, pasikalbėjimų. Lawrenciškiai širdingai prims visus. Už tai jie, atsilygindami, kaimynų rengiamuose išvažiavimuose atsilankys.

J. Sk.

Aš Alena Stanevičienė, pajieškau savo vyro, **Miko Stanevičio,** kuris man nežinioms prasišalino gegužio 16 d., paėmęs iš banko pinigus $1,700.00 su viršum ir dabar nežinau kur jis yra. Kas apie jį žinote, praneškite, ar jis pats gal norėtų duoti žinią man. Kas apie jį man praneš, tam pilnai bus atlyginta. Antrašas:

Alena Stanevičienė,
23 Congress ave., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo tikro Brolio, **Kastanto Kuro** Suvalkų Gubern. Starapolės pav., Aleksoto gmino, - Zapiškio parapijos, Valenų kaimo; 13 metų atgal gyveno Dayton, Ohio, o dabar nežinau kur. Jeigu kas žinote apie jį, malonėkite man pranešti, už tai busiu labai dėkingas.

Juozas Kuras,
35 New Empire st.,
Wilkes Barre, Pa. (25)

CAMBRIDGE, MASS.
PARSIDUODA

2 namai, arti prie visko. Vienas 6 kambarių su gasais ir toiletu už $2600. Kitas 4 kambarių ir su stabeliu. Vietos yra del garage. Galima padaryti kampinę krautuvę. Kaina $1700.

S. W. Quinn,
11 Haskell st.,
N. Cambridge, Mass. (25)

REIKALINGOS MERGINOS

Prie čeverykų Darbo, taip vadinamojo — Tack Shoe Shanks.

AMERICAN SHOE FINDING CO.,
423 Broadway,
So. Boston, Mass. (28)

UŽ DYKA

Šiaudines skrybeles pradės nešioti Gegužės 15 d.

Užprašo visus vyrus atsilankyti, kurie norite gražią šiaudinę skrybelę pirkti.

C. P. YURGELUN,
377 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Lengvas ir traškus - trupantis ir lengvai virškinamas — šviežias ir malonus maistas musų vyrams ir vaikams gali buti lygus **W. B. C. Graham Crackers?**

NATIONAL BISCUIT SOMPANY.

SERGANTI ŽMONES

Jeigu jums nepasisekė išsigydyti nuo savo ligos, ir jųs jau beveik nustojote viltį kada nors išsigydyti, ateikite ant examino dykai ir gaukit mano patarimą. Aš esu praktikavęs medicinoje ir gydyme 25 metus gydydamas nuo Kroniškų, Nervų ir visokių ligų. Jums mano praktikavimas gali pagelbėti, nes aš pats ypatiškai išekzaminuoju jus kiekvieną sykį ateinant pas mane.

Jeigu sergate Kroniška, Nervų, Kraujo, Skuros, Skilvio, arba kokia kita liga, pasitarkit su manim ir gaukit mano patarimą dykai.

JIEŠKOK PAGELBOS KUR GALIMA JĄ RASTI.

Per daugel metų praktikuojant gydyme **Nervų, kroniškų, ir įvairių ligų,** patyriau, kad naujas elektros - medicinos gydymas pagelbsti kur kiti budai nieko negelbsti ir tuomi išvengiama skausmus ir pavojus operacijų.

Atmink — Atidėliojimai, neapsižiurėjimai ir netikęs gydymas yra pavojingi. Ateik pas mane jei tu reikalauji pagelbos gerai prityrusio ir pilnai prisirengusio gydytojaus.

DR. MORONEY

673 Washington St., Arti Boylston st., pirmos durys nuo Gayety Teatro,, **Boston, Mass.**

Ofiso valandos: 9 ryto iki 8 vakare. Nedėldieniais: 10 ryte iki 2 po piet.

DRAUGAS NELAIMĖJE!

Mainieriai, mechanikai, audejai, fabrikos ir siap visokie darbininkai, dirbanti viduj ir lauke, yra amžini draugai

PAIN-EXPELLER

Jau suvirš penkios-dešimtys metu kaip šita piuki gyduole yra vartuojama su geriausioms pasekmems, išgydymui rumatizmo, skausmu krutineje, šonose ir raumenyse, neuralgijos, strenu diegimą, šalčio ir kosulio.

Neapsigauk pirkdamas pigius vaistus didelese bonkose. **Reikalauk geriausiu.** Kuomet pirksi Pain-Expeller, persitikrink ar yra IKARA, vaisbaženklis ant baksiuko. 35 centai ir 65 centai už bonkutę. Gaunamos visose aptiekose, ar tiesiog is labortorijos.

F. AD. RICHTER & CO., 74—80 Washington St., New York, N. Y.

Dr. M. V. Casper

(KASPERAVIČIUS)

Lietuvis dentistas.

Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12:30 dieną,
nuo 1:30 iki 6 p. pietų ir
nuo 6:30 iki 9 val. vakaro.

425 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 27.

PARSIDUODA

Malevojimo ir popieravimo krautuvė ir dirbtuvė. Įsteigta 1893 metuose. Pirmos kliasos tavorai ir įtaisos. 666 Broadway, So. Boston, Mass. (26)

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

DR. L. J. PODDER

Iš Petrogrado.
GYDO SLAPTAS VYRŲ IR MOTERŲ LIGAS.
Taipgi Kraujo ir Odos Ligas.
VALANDOS: Nuo 9 iš ryto iki 9 val. vakare.
Kalbu Ruskai ir Lenkiškai.
69 CHAMBER ST., BOSTON
Telephone: Haymarket 3390.

Lietuviai Amerikoje.

LAWRENCE, MASS.
Kodel klerikalams nepatinka provizionalė Lietuvos vyriausybė.

Birž. 8 d. R.-K. bažnyčioje, kur klebonauja kun. Vermauskas tuoj po sumos buvo Česnulio prakalba (sklepe, po bažnyčia), kaipo "buv. atstovo taikos konferencijoje." Jo pliatkai ant tautininkų ir kitų lietuvių sriovių jau musų visuomenei žinomi, bet svarbu pažymėti, kodel klerikalai įsiutę ant Lietuvos liglaikinės valdžios, kad ją reikia prašalinti, mat, pasak Česnulio, dabar valdžioje yra visi bedieviai: tautininkai ir socialistai, taigi negali jie šalį valdyti ir lietuvių tauta rupintis. Bet Česnulis visai neužsiminė, kad dabartinėje valdžioje yra ir jų pasekėjų, butent: Stulginskas—žemės ministeris ir pusiau bažnytinis Noreika — teisių. Bet mat, kaip mažai yra, tai neatbojama ir norima visą ministeriją turėti iš savųjų ir taip padaryti, kaip prie Dovidaičio - Stulginsko trumpo viešpatavimo, kad kunigams butų dykai ir gelžkelis ir paštas ir visakas. Paskui dar Česnulis išsitarė, kad ir Smetona, liglaikinis Lietuvos prezidentas, yra liberalas, vadinas nekatalikas. Reiksią kovoti, kad Lietuvos prezidentu liktų nešiaudinis katalikas, ne liberalas, nei socialistas. Tam tikslui, del agitacijos, pasiųsta Lietuvon ir Karosas.

Bet vargeli, ar nebus taip su Karosu Lietuvoje, kaip buvo Paryžiuje Česnuliui ir Mastowski'ui -Morkunui...

Rėkė - trepsėjo, kad nereikia seimo (Chicagoje) ir dabar, po šiam seimui liberalų-tautininkų -socialistų partijos sulys maišan ir amžinai gerklės užsikimš... Žiurėkite, sako, ant žemlapio, ar nėra Lietuvos vardo? Yra ir Lietuva bus (bet nepasakė, kas dirbo- išleido Lietuvos žemlapius). Kalbėjo dar apie bolševikus, apie lenkus prisiminė, kad "jiems neverta Lietuvon eiti".

Ta jo "prakalba" net patys parapijonys pasipiktino ir visai nepaiso ką jis ten sakė.

Ponuliai, kunigų pastumdėliai, nemanykite, kad jums žmonės, musų liaudis, duosis už nosių vadžiotis, jusų klausyti. Musų liaudis jau prasiblaivius ir dalykus nusimano. Inkvizicijos neįsteigsite ir bekasdami kitiems duobę, žiurėkite, kad patys jon neįpultumėte. **Embė.**

LAWRENCE, MASS.
Iš buvusio streiko.

Nors jau audėjų streikas pasibaigė apie mėnesis laiko atgal, bet dauguma darbininkų, ypač audėjų (weaver'ių) negauna darbo. Streiklaužių neprašalinama ir musų darbininkai priversti sau darbo ieškoti kituose miestuose. Taigi daug lietuvių išvažinėja. Taigi patartina kitų vietų lietuviams į Lawrencą nevažiuoti darbo ieškotų, nes jo čia negaus. Kaip darbai pradės gerai eiti ir darbininkams bus vieta, tai "Sandaroje" bus apie tai pranešta.

Laike streiko lietuvių tarpe daug pasidarbavo lietuvių streiko skyriaus vedėjas, g. Blažonis. Vieną kart net gavo prie Arlington Mills nuo policistų buožėmis sukulti. Taipgi daug pasidarbavo prakalbomis, patarimais g. M. Bolys. Žiniomis, korespondencijomis daugiausia pasidarbavo sandarietis Pr. Biliunas, kuris prieš pat paskutinę streiko savaitę prasišalino, nes nuo streiko buvo pavargęs. Sandariečiai labai apgailestauja savo darbštaus draugo-bendro, nes jis buvo kuopos pirmininku. Taipgi Lawrenco Lietuvių Draugijų Komitete del Lietuovs šelpimo sekretorium; ir vietos T. M. D. kp. sekretorium.

"Laisvėje", kiek seneliau, buvo pažymėta, kad ant 12-tos streiko savaitės nuėjo dirbti san darietis T. Strazdas, pargrįžusis iš Chicagos. Sandaros kuopa nieko negalėjo pastebėti savo nariui T. Strazdui delto, kad kaip streikas iškilo jis streikavo apie šešias savaites. Paskui jis Lawrencą apleido ir kada sugrįžo rado daugumą žmonių dirbančių ir tada audinių savininkai sakė, kad darbininkai eitų dirbti, o alga bus netolimoj ateityj sutvarkyta. Jis tada ir nuėjo dirbti. Čia reikalinga sveika mintis. Kad streikas but gerai vedamas arba kada Am. Fed. of L. nubalsavo eiti dirbti už 48 val. mokesties, tai reikėjo ir lietuviams eiti dirbti, bet jei lietuviai ir kiti pasiliko streikuoti ir reikėjo streikierių centrą, vadovus išrinkti iš pačių darbininkų, o ne priimti kokių ten kunigų iš kitur atsibaladojusių, arba kad ir nepažįstamų "darbininkų" kaip pav. Deltuvos ir Mach'o. But nereikę taip ilgai streikuoti ir dabar dar darbo negaut. Tebuna ateityje pasarga. Streikas tik tada pasekmingai eina, kada darbininkai solidariai susiorganizavę, ir iš savo tarpo — darbo grupės — turi vadus. Dabar yra susiorganizavus audėjų unija. Kiekvienas darbininkas turi prie jos laikytis ir už metų kitų pareikalauti, kad ją audinių savininkai pripažintų, o dabar per metus-kitus prie jos prigulėti ir ją visur skelbti. Taipgi kurie buvusio streiko bėgyje dirbo, su tais darbininkais apseiti kuogražiausia ir jiems duoti vietą unijoj. Vėliaus, jei kada koks nesusipratimas tarp darbdavių ir darbininkų iškiltų ir reikalas butų streikuoti jie pagelbės ir nereiks taip vargti, kaip mes vargome per šį buvusį streiką. **Darbininkas.**

RUMFORD, ME.

Vietos bolševikai pajutę pavojų, kad gali netekti įtekmės į rumfordiečius susipratusius lietuvius ir kad palaikius nesusipratimus ir ardimą vietinių lietuvių vienybės, su šiuo tikslu surengė prakalbas birželio 7 ir 8, Šv. Roko Dr. svetainėje. Kalbėtojum buvo J. Neveckas iš Worcester'io. Brangindamas laikraščio vietą neaprašysiu plačiai jo kalbos, skaitytojai teiksis man atleisti už tai, juk ir šiaip yra visiems gerai žinoma kokios varsos bolševikiškos prakalbos gali buti: kiršijimas vienų prieš kitus, iškoliojimas tų, kurie bolševikiškais pėdais nenori užsikrėsti, o pamokinančio nieko nei už skatiką nepasakoma. Po prakalbų buvo duodami klausimai — klausimų buvę rimtų ir juokingų. Vien iš klausimų buvęs toks: "Rusijos darbininkai pasiėmę į savo rankas valdžią konfiskavo visas dirbtuves, industriją ir tt. —tą viską suvisuomenino. Ir tie patįs darbininkai eina į tas dirbtuves dirbti, reiškia į savo dirbtuves ir kodel tie darbininkai vėl išeina į streikus? ir prieš ką jie streikuoja?" Čia kalbėtojas kaip zuikis vytas ir nugriebiamas dar bandęs gudriai bėgti apielinkėmis, kad tiktai pėdas su maišius, o rimto, tvirto atsakymo nedavė. Kits klausimas buvęs štai toks: "Kas turi valdyti pasaulį —ar mokslas, susipratimas ir apšvieta, ar kardas, durtuvas ir ugnis? — kaip kad Rusijos bolševikai valdo? P-as kalbėtojas apreiškė, kad mokslas ir apšvieta negali valdyti pasaulį, tai yra, buk, buržuazijos idėja, o pasaulis turi but valdomas su kardu, durtuvu ir ugnim. Vat tau ir logika. Visas svietas skverbiasi prie mokslo žiburėlio, steigia mokyklas, universitetus; žingsnys po žingsnio žengia prie apsišvietimo ir tobulaus susipratimo, kad panaikinus kares ir kraujo praliejimą; gyvena viltimi, kad į vietą karių užviešpataus **Ramumas, Meilė, Brolybė ir Vienybė,** o musų bolševikai gelandasi kardus ir durtuvus besirengdami ir šaukdamiesi karės! Ir tai tie žmonės, kurie skelbia žemišką rojų — šalin su tokiu rojum!

Kalbėtojui buvo paduota ir daugiaus rimtų klausimų į kuriuos ištiesų ir neįstengė nieko rimto atsakyti. Buvo gi ir keistų klausimų. Tulas savę vadinąs pasaulio piliečiu užklausė, kad buk jo sesuo "pasidavusi į miniškas ir kodel ji jam ir tėvams laiško nerašo?" "Ką aš galiu žinoti, kodel Tamstai laiško nerašo, tur but yra kokia nors priežastis," kalbėtojas atsakė ir publika pasikvatojo iš žmogaus nerimto užklausimo.

Toliaus kalbėtojas matydamas, kad dar rengiamasi su rimtais klausimais į kuriuos jam bus sunku atsakyti pasisakė, kad neturįs laiko ir klausimams neatsakinėsiąs. Taip ir užsibaigusios šios bolševikiškos prakalbos be jokių labo pasekmių. **Gerduvinėtis.**

BALTIMORE, MD.
Kas link siuntimo delegatų į Amer. Liet. Vis. Seimą.

Birželio 2-rą dieną atsibuvo Tautiškų Draugijų Komiteto susirinkimas, kuriame buvo renkami delegatai į Amerikos Lietuvių Visuotiną Seimą ir tapo išrinkti šie: S. Levonavičius A. L. T. S. 5-tos kuopos prezidentas, J. Bajoras ir V. Česna taipgi abu sandariečiai. Šios draugijos susidėjo prie siuntimo delegatų — 1) ALTS. 5 kp., 2) SLA. 64 kp., 3) Pirmas L. Repub. Kliubas, 4) Did. Liet. Kun. Keistučio Dr., 5) Dr. Vinco Kudikros Dr., 6) Simano Daukanto Dr., 7) Šv. Jono Nepamacono Dr. Atsisakė prisidėti sekančios: Dem. Kliubas, DLK. Vytauta Dr. ir DLK. Mindaugio Dr. Delko neprisidėjo Demokratų Kl. tai man nėra žinoma. D. L. K. Vytauto Dr. kad ir skaitosi tautiška, bet ją valdo klerikalai. Na, o D. L. K. Mindaugio Dr., kurią valdo pusiau bolševikiškas elementas, nei neprileido draugijos prie visuotinojo draugijos susirinkimo kur butų apkalbėtas reikalingumas prisidėjimo siuntimui delegatų į Am. Liet. V. Seimą. Kalbant apie šią dr ją aš dar štai ką pasakysiu: praeitą vasarą šios draugijos, t. y. DLKM. narys gana ilgai polemizavo "Vien. Liet." su p. Nėnariu bandydamas priparodyti, kad Dr. D. L. K. M. yra viena kuri daugiausia remia Lietuvos reikalus ir štai dar nėra nei metų, o ši draugystė visai nutolo nuo Lietuvos reikalų. Ir jei didžiuma D. L. K. M. Dr. narių gali matyti, kad šią draugiją direktuoja negeistinas elementas ir taip leistis direktuoti apleidžiant svarbesnius Lietuvos žygius, tai tiesiog draugija užsitraukia ant savęs juodą dėmę. Rodos reiktų ant pirmo draugijos susirinkimo pasistengti tą dėmę nuo garbingo draugijos vardo prašalinti, tą dalį $30, kurią but reikėję išmokėti Liet. siuntimui delegatų, dabar paskyrti L. Nepr . Fondui. Kitaip, D. L. K. Mindaugio draugijai apgailėtini ženklai palieka.

Prie progos turiu priminti ir tą, kad pas mus yra tankiai kalbama apie lygias teises moterims su vyrais. Bet taip tik kalbama. Teorijoj visiems rodos jau taip ir išrodo, bet praktikoj tai kitai yra. Štai del pavyzdžio kad ir delegatų rinkime į Seimą išrinkti 5 vyrai, o buvo vienintėlė kandidatė moteris ir neišrinkta. Ir ką tai reiškia? Reiškia, kad kalbos kalbomis, o moterims neprileidžiamos teisės lygiai su vyrais. Ar ilgai taip bus? Na, ateitis parodis. **Balandėlis.**

MAYNARD, MASS.
L. A. B. prakalbos įvyko.

Birž. 8 d. š. m., pas mus Liet. Atstatymo Bendrovės surengtose prakalbose kalbėjo p. N. Radavičius iš Waterbury, Conn. Kalbėtojas nupiešė savo kalba Lietuvos praeitį su jos vargais ir kaip lietuviai pastaraisiais laikais pradėjo organizuoties. Taipgi nurodinėjo Lietuvos turtingumą ir ragino lietuvius prie vienybės idant butų galės tuos turtus išnaudoti savo labui. Toliaus kalbėtojas plačiai papasakojo Lietuvos Atstatymo Bendrovės veikimą, jos užduotis ir kokią naudą ši organizacija suteikė ir suteiks del savo tėvynės; ragino visus pirktis jos šėrus.

Žmonių ant prakalbų susirinko nedaug, bet visi prakalbomis buvo užganėdinti. P-as N. Radavičius pabaigęs prakalbą prižadėjo atsakyti į visus klausimus. Visus kvietė duoti klausimus, bet visi buvo pilnai užganėdintais ir jokių klausimų neturėjo. Geistina kadir daugiau tokių prakalbų įvyktų.

Po prakalbų buvo parduvinėjami šėrai ir tapo parduota už $7500.00. **Ten Buvęs.**

NEWARK, N. J.
Skandalas su vyčiais.

Birželio 4 d. L. T. N. Taryba laikė masinį susirinkimą apkalbėjimui Amerikos Lietuvių Seimo reikalų. Susirinkimą atidarė pirm. V. Ambrozevičius. Atsilankė svečiai pp. J. Liutkauskas, J. O. Širvydas ir K. Šliupas; pirmiausis kalbėjo g. J. O. Širvydas ir plačiai aiškino lietuvių politiką ir Ekzekut. Komiteto veikimą Washingtone. Papeikė musų tulus vadovus už neaiškius žingsnius kas-link Lietuvos ir tt. Paskiau kalbėjo g. K. Šliupas. Nurodinėjo blogus darbus tulų katalikų "lyderių", kurie nedirba ant naudos Lietuvai; aiškino kaip katalikų vadai, kurie ignoruodami katalikų visumenę, sukišo apie $400.000 užlaikymui Gabrio, Bartuškos, Alšausko ir kitų lygių taip jų užvardintą "Augščiausią Tarybą" ir t. p. "įstaigas", kurios atnešė Lietuvai labai mažai naudos, o tankiai net ir pakenkė Lietuvos reikalams, ypač Gabrys su savo "Aukščiausiaomis Tarybomis" kenkė Lietuvai ir dabar dirba prieš Lietuvos valdžią; priminė kad tuli kalbėtojai bei kunigėliai noriai agituoja, kad lietuviai susidėtų su musų didžiausiais priešais lenkais. Prirodė daug svarbių dalykų, kurie pirmiaus žmonėms buvo nežinomi, neaiškųs. Gerb. K. Šliupas da pirmą kartą prakalbėjo į newarkiečius savo aiškia kalba ir įspudingai. Prie užbaigos kalbėjo gerb. J. Liutkauskas ir daugiausiai aiškino Kristaus mokslo dogmas; prirodė kaip dabartinieji Kristaus mokslo skelbėjai patįs neprisitaiko to, ką skelbė ir tankiai žmonės klaidina skelbdami pagiežą, neapykantą ir t. p. Kristaus mokslas kuris yra gražus po kojomis mindžiojamas. Paaiškino daug įdomių dalykų, žmonės labai užinteresavo.

Visų kalbėtojų aiškinimai publikai labai patiko, tą patvirtina garsųs delnų plojimai, nes kiekvienas iš kalbėtojų savo aiškinimus parėmė gyvais ir neužginamais faktais.

Toliaus pradėta kalbėti apie rinkimą delegato į A. L. Seimą.

Nutarta delegatą siųsti; bet kaip pradėta rinkti, tai paaiškėjo, kad musų vyčiai nemiega, nes jie čia pradėjo kelti triukšmą nesiprašę nei balso, nei visai neatsižvelgdami, kad šį susirinkimą ne jie šaukė ir ne jųjų reikalams svarstyti. Bet pasiryžo užvaldyti, bei suardyti susirinkimą vistiek.

Labiausiai nustebino publiką iki šiol čionai buvęs gerbiamas ir gabus kareivis seržantas V. Vaškas, kuris net yra sekretorium organizavimo kareivių rytuose. Vyčiams pradėjus lermą kelti jis atsistojo ir sušuko: "Vyrai, rinkime delegatus į New Yorko Seimą. Seimas Chicagoje negeras, mes krikščionys - demokratai, nepasiduokime tautininkams, nes jie mumis šmeižia, su jais nedirbkime" ir tt. Gerb. Širvydas paaiškina, kad šis susirinkimas buvo sušauktas apkalbėjimui Chicagos Seimo reikalų ir parlamentariškumo prisilaikius, apie kitus seimus visai nei kalbos neturi buti, nes da nieko nežinome nei kada tokie seimai bus, da nei paskelbta nėra. Kaip sužinosime, tada sušauksime susirinkimą ir kalbėsime apie New Yorko Seimą. Musų seržantas susiprato, kad negerai pasielgė ir apsimalšino, bet kiti vyčiai "narsiais" išbuvo. Leista visiems pilnai išsikalbėti ir visgi neapsimalšino taip, kad pirmininkas buvo priverstas susirinkimą uždaryti. Aukų delegato lėšų padengimui sudėta $31.00.

Newarkiečius atstovauja Seime Chicagoje šie atstovai: Nuo L. T. N. Tarybos P. Lukšis, S. L. A. 245 kp. A. Žiugžda, Šv. Trejybės Liet. Rymo Katalikų parapiją S. Goodis.

Neprošalį paminėti keletą žodžių kas-link serž. V. Vaškaus. Tai yra dar jaunas vaikinas, buvęs kokį laiką Francijoje, dalyvavo mušiuose. Sugrįžęs iš karės lauko į Newarką, vietos lietuviai jį širdingai pasveikino kaip ir kiekvieną karniinką, nes jis jau nekartą išsireiškė, kad jei kareiviai, turėj posėdį Francijoje, kur prižadėjo dirbti ne del partijų, bet del lietuvių ir sugrįžę į Ameriką jųjų obaisiai: "Šalin su partijoms, tarp lietuvių turi buti vienybė, Lietuvos reikalai turi stovėti pirmon vieton, dirbti vien del Lietuvos labo". Serž. V. Vaškas, tulą laiką šį obalsį pildė ir dirbo del Lietuvos. Turiu pripažinti, kad pasidarbavo tarp amerikonų, žydų; per jojo triusą daug gražių straipsnių tilpo vietos anglų spaudoje apie lietuvius.

Vietos lietuviai ji gerbė kaip pavyzdingą tėvynainį. Bet sugrįžus Česnuliui su Mastausku, po prakalbų Newarke, dalykai virto visai kitaip. Musų seržantas umai nusimetė neutralumo skraistę ir griežtai stojo dideliu partizantu sulaužydamas savo obalsį ir prižadus duotus karininkų susirinkime. Jis partiją pastatė augščiau Lietuvos reikalų. Tuomi papyldė didelę kvailystę taip kaip ir kiti jaunuoliai neišsilavinę, kurie su savo partija mano užkariauti pasaulį, prie kiekvieno žodžio dėdami — "aš katalikas, krikščionis - demokratas"... Čia labai aišku, kad jauniems nesubrendusiems vyrukams negalima pavesti nei jokį visuomenės darbą, o ypač da taip svarbų kariuomenės organizavimą, nes griežtas partizantas negali turėti visuomenės užsitikėjimą.

Susirinkime dalyvavęs.

BROOKLYN, N. Y.
Atsišaukimas į lietuvius technikus ir geležies išdirbystės amatninkus.

Lietuva tampa valstija, gal visiškai neprigulminga. Rubežiai bus greitai atidaryti ir daugybės lietuvių gryžš į savo tėvynę. Sugryžę turėsim Lietuvos ukį, įsteigti įvairius fabrikus ir dirbtuves, kad nebereikėtų vėl bastytis po pasaulį ir ieškoti sve tur duonos.

Ar mokėsime panaudoti tą ką čia išmokome - patyrėme?

Susirinkę Didžiamjam New Yorke kelios dešimtįs technikų, mašinistų, ir kitokių, nusprendėme atsišaukti į Amerikos lietuvius amatninkus kad greičiausiai pradėti jungti savo protą, jiegą ir pinigus, kad pristačius Lietuvoje fabrikų ir dirbtuvių pasigaminimui sau reikalingų daiktų.

Geležinė išdirbystė ir geležinių įrankių ir mašinų išdirbystė manom yra reikalingiausia pradėti pirmiausiai, nes be įvairių geležinių įrankių ir mašinų negalim kitko papsekmingai pradėti.

Musų nuomonė užsimetė sekanti: Sujungti visą eilę geležies apdirbėjų ir mašinistų, kaip tai: inžinierius, piešėjus, mašinistus, geležies liejikus, patternų padarytojus ir tokių dirbtuvių vedėjus specijalistus.

Trukstant žinystės nekuriems išdirbiniams, tam specializuotis. Lietuvos rubežiams atsidarius aprinkti vietą Lietuvoje geležies liejykloms ir dirbtuvėms pastatyti ir jas pastatyti.

Padaryti susitarimus su Lietuvos valdžia ir gauti reikalingas informacijas.

Apsirupinti su piniginiu klausimu.

Reikia nemažai darbo tokiam prisirengimui. Tvirtai susijungę ir protaudami, galėsime savo šalį pagelbėti lengvai, pastatyti ant stiprių pamatų ir turėdami bekentėsim jokių svetimų išnaudojimų.

Meldžiame visų pritariančiųjų technikų, bei amatninkų išreikšti savo nuomonę. Rašykit laiškus pritardami arba duodami naudingų patarimų. Turėdami užtektinai informacijų ant rankų, sušauksime susivažiavimą pavizd. New Yorke, kur daug technikų ir mašinistų randasi. Susivažiavusieji galėtų įsteigti organizavimo biurą, įsteigti tam tikras blankas aplikacijoms, taipgi padėtų pamatus tokiai organizacijai ar bendrovei.

Siųsdami pritarimus ir patarimus laiškais adresuokite pas: **J. Kripaitis, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.**

Tegul Lietuvos ukis, fabrikai, ir visa vaizba bus pačių lietuvių rankose. Ką pasistatysime, tą ir turėsime. Negaišuokim laiko, eikim prie tikslo.

Laikinas Komitetas:
Inžinierius **V. P. Vaitkus,**
Išdirb. įrank. **J. Kazlauskas,**
Piešėjas, **J. Kripaitis.**

LOWELL, MASS.
Abelnos žinelės iš lietuvių gyvenimo.

Birž. 1 d., L. M. P. S. 11-tas rajonas rengė paskaitas — kaip vaikus auklėti. Užduotis buvo gana gerai atlikta. Publikos buvo nedaug. Prelegentė buvusi Z. Puišiutė.

Tą pačią dieną ALTS. 49 kp. laikė savo susirinkimą, kuriame tapo svarstyta siuntimas delegato į Seimą. Pasirodė, kad delegato siųsti neišgalim, tad tik laiškas tapo pąsiųstas.

Birželio 9 d., I. Adomavičius įskundė lietuvį knygų pardavėją, kuris buvo suareštuotas ir ant rytojaus turėjo užsimokėt 7 dol. Na ir kaip tokius lietuvius vadinti lietuviais, kurie užsiima išdavikų darbu įskundžiant net savus knygų pardavėjus. Oi, gėda mums, kad tokių savo tarpe turim! Taipgi kiek laiko tam atgal "Boston Post'e" tilpo žinelė perspausdinta iš musų vietos laikraščio, kad buk lenkų ir lietuvių vaikai dalina kokius raštus, kuriais kurstoma darbininkus. Kiek tame teisybės, neteko patirti. Čia lietuviai kaip tautiškai taip ir ekonomiškai žemai stovi. Pramonė lenkų ir žydų rankose. Už tai nesiranda pasiturinčių žmonių, kurie išgalėtų savo vaikus leisti į augštesnius mokslus. O visi juk iš vaikų gero tikimasi ir kogi galima susilaukti jų nesistengiant auklėti?

Čia tautinės sąmonės gaivinime kiek daugiau darbuojasi sandariečiai; patartina jaunlems prisidėti prie Am. Liet. Taut. Sandaros. **J. J. S.**

Gerbiami Lietuvos Gelbėtojai.

Kaip Matote iš Centralio Komiteto atskaitos, tai Gegužio mėnesyje, sulyginant su pirmaisiais — įplaukė labai mažai pinigų. Aukos-gi šiame laike yra taip reikalingos, kaip niekad pirmiau, nes nė musų, lietuvių suaukautų pinigų, nė Am. Raud. Kryžiuje Washingtone, nė Am. Liet. Centralio Komiteto ižde jau nėra. Už **Lietuvių Dienoje Suaukautus pinigus, maistas, drabužiai ir medikamentai jau Lietuvoje, ir musų nukentėjusiems broliams jau išdalinta.** Amerikos Raudonamjame Kryžiuje, Liet. Dienos pinigų buvo suvirš $130,000.00; o maisto, drabužių ir medikamentų į Lietuvą nugabenta už $225,000.00. Viso suvirš vieną tukst. (1,000) tonų. Tos visos suteiktos Lietuvai pagelbos, ekspedicija iš New Yorko į Lietuvą apsiėjusi apie $400,000,-00. Reiškia, Am. Raud. Kryžius nuo savęs pridėjo devinesdešimts penkis tukstančius dolarių ($95,000.00), apmokėjo ekspedicijos lėšas, prigelbėjo išdalinime ir prižadėjo pagelbą ateityje. Mes iš to viso galime tik pasidžiaugti. Ypač dabar privalome Am. Raud. Kryžiui pasirodyti, kad šelpiame iš paskutinios, todėl, jau pradėtą šelpimo darbą neapleiskime. KELIAS JAU ATIDARAS. Visi kurie mokate savo mėnesines duokles per Am. Liet. Centralio Komiteto tarpininkystę, privalote prikalbinti ir kitus savo draugus, pažystamus, gimines, kad ir jie su savo aukomis prie šio taip prakilnaus darbo prisidėtų. Jųs patys, kurie aukaujate, kartas nuo karto paaukaukite daugiau negu esate pasižadėję. Žinokite, kad tuomi ne vieną nuo bado išgelbėsite. Dabar laikas, visi be skirtumo, gelbėkime iš mirties nasrų savo seseris, brolius ir senelius. Ką blogos valios žmonės kalba —nepaisykite, Jeigu kas Centralį Komitetą šmeižia — neklausykite. Apie musų nuveiktą šelpimo darbą, kiekviename laike galima dokumentais priparodyti, nekurie iš jų jau ir laikraščiuose buvo atspausdinti. Pinigus, aukas ir pasižadėjimo mokestis siųskite šiuo adresu: **The Lithuanian Central War Relief Committee, 320—5th ave., New York, N. Y.**

Al. Steponaitis,

Pild. Sekretorius.

MEZLIAVA

Nukentėjusiai del karės Lietuvai per Amerikos Lietuvių Centralį K-tetą.

ATSKAITA UŽ GEGUŽĮ, 1919 M.

Racine, Wis, Seni nariai sumokėjo $13.00

Ledford, Ill., Seni nariai sumokėjo $15.00; Nauji nariai prisirašė ir užsimokėjo po $50 c.: V. Kviętkauskis, M. Mačukas, J. Razevičia ir D. Turskis, Viso 17.00

New Haven, Conn., Seni nariai sumokėjo $17.00; Naujas narys Pranas Petraitis užsimokėjo 50 c. Viso 17.50

Norwood, Mass., Seni nariai sumokėjo $20.50; Naujas narįs M. Menkevičia užsimokėjo 25 c. Viso 20.75

Ambridge, Pa., Seni nariai sumokėjo 7.00

Cleveland, Ohio., Seni nariai sumokėjo $9.00; nauji nariai prisirašė ir užsimokėjo po 50 c.: V. Balčiunas ir F. S. Sakalauskas. Viso 10.00

Elizabeth, N. J., Seni nariai sumokėjo 6.89

Binghamton, N. Y., Seni nariai sumokėjo 9.00

New Britain, Conn., Seni nariai sumokėjo 67.75

Stamford, Conn., Seni nariai sumokėjo 11.00

Cleveland, Ohio., Seni nariai sumokėjo 47.00

So. Side, Omaha, Nebr., Seni nariai sumokėjo 35.50

Wilkes-Barre, Pa., Seni nariai sumokėjo $10.50; Nauji prisirašė ir po 50 c. užsimokėjo: M. Kupris ir J. Pačkauskas. Viso 11.50

Wilkes-Barre, Pa., Seni nariai sumokėjo 12.00

Pavieniai:

S.L.A. 246 kp. iš Plymouth, P. 23.75

W. B. Babrowich, Camp Shelby, Miss. 10.00

Dr. Bacevičia iš Elizabeth N.J. 10.00

Martin Stuppur, iš Waltham, Mass. 5.00

Pr. Andruškevičius iš Brooklyn, N. Y. 7.50

Antanas, Veronika ir Zuzana Norvaišai iš Brooklyn, N. Y. 9.00

P. Čiurlionis iš New Yorko, 1.00

Viso Gegužio mėn. $352.14

Pusiaukėlis

Nieko nėra pasaulyje blogesnio, kaip kokio nors darbo pusiaukelė. Žuvęs tas žmogus, kuris pusiaukelyje sustoja. Pusiaukelis, tai pati blogiausia žmonių darbų vieta. Privesime pavyzdžius.

Žmogus leidosi kelionėn, ir pusiaukelyje apsimąstė grįžti atgal. Reiškia, jis padėjo laiką ir pinigus kelionėje ir nieko neatsisiekė.

Kitas pradėjo statyti namą, dastatė iki pusės ir sustojo. Reiškia, daug turto nustojo.

Trečias užsigeidė pirkti ukę, nuėjęs pas agentą įmokėjo pinigų, bet paskui apsimastė ir atsimetė nuo pirkimo. Reiškia ji sneturi ukės ir pražudė įmokėtus pinigus.

Ketvirtas pradėjo mokytis kokio nors amato, bet nedasimokinęs sustojo. Jei jis neužsiima tuom amatu, reiškia jo padėtas triusas niekais nuėjo; bet jei jis užsiima tuom amatu, tai tik gadina medžiagą ir vėl jam skriauda.

Penktas, ligonis nuėjo pas gydytoją ir anas jį apžiurėjęs parašė receptą. Bet ligonis apsimąstė ir neperka gyduolių. Reiškia jis nustojo pinigų, kuriuos gydytojui užmokėjo, o iš to jam nėra jokios naudos.

Šešta, šeimininkė pradėjo virti valgį, bet pusiau išvirus apsimąstė ir nustojo virus. Reiškia verdamasis valgis nuėjo niekais.

Septintas, mergina sutiko tekėti už vaikino. Viskas ruošiama vestuvėms, bet ji apsimąstė ir atsisakė tekėti. Pasekmėje jos atsisakymo yra bereikalingai išleisti pinigai ir jai gėda, kitas geras vaikinas jau jos vesti nebenorės.

Ir taip męs galėtume šimtus pavyzdžių čionai privesti, ir jie visi rodys tiktai vieną ir tapatį: pradėjo kokį nors darbą, paskui apsimąstė ir atsisakė nuo darbo. Pasekmėje visuomet yra visokeriopi nuostoliai. Iš to viso tegalimas tiktai vienas išvedimas, tai yra tas, kad jokis žmogus nie kados neturi sustoti pusiaukelėje. Jei kas nori pradėti kokį darbą, tai pirm pradėjimo tegul gerai apmąsto ar pradėti, ar ne, bet jei jau pradėjo, tai turi davaryti iki galo, kitaip bus tiktai skriauda. Šitą visi žmonės turėtų įsitėmyti.

Paskui, kaip matyti iš tų visų privestų pavyzdžių, blogai atsiliepia tas darbą bedirbant apsimąstymas. Darbą bedirbant mąstyti apie jo pasekmes, jau pats savimi reiškia neužsitikėjimą dirbamam darbui. O jei jau kas neįsitikinęs į savo darbo vaisius, tai jau aišku, kad jis darbo nedavęs iki galui. Tad ir išeina, kad užsimąstymas ir neužsitikėjimas darbu niekados darbą nepriveda prie pageidaujamų rezultatų. Ir šitą teisybę visi žmonės turėtų gerai įsitėmyti.

Jei jau žinome tas pamatines teisybes, taibelieka tiktai kiekvienam savęs paklausti, ar męs jų laikomės? Į tokį paklausimą reikia, ant nelaimės, atsakyti, kad męs lietuviai labai tankiai pradedame geriausius darbus, geriausius sumanymus, bet paskui ar apsimąstome, ar net visai nieko nemąstydami, numetame darbą į šalį. Sugaišiname, nustojame turto, o naudos mažai.

Teisingumui šio pasakymo, privesime pavyzdį. Štai apie pusmetis atgal tikri lietuviai matydami, kad Amerikos lietuviai neturi savo gero dienraščio, tuoj pradėjo dirbti, kad jį suorganizavus ir išleidus. Netrukus buvo užtektinai sudėta kapitalo, buvo "Lietuva" paversta iš savaitraščio į dienraštį. "Lietuva" eina kasdien. Bet tai didesnė pusė darbo. Juk negana kad "Lietuva" eina kasdien, bet reikia, kad ji butų pilna gerų raštų, kad naudą neštų šimteriopai į lietuvius, kad nepaliktų tą taip svarbų darbą pusiaukelėje, kad dienraštį padarytų geriausiu, kokis tik gali buti lietuvių kalboje.

Taigi nelikime pusiaukelyje, bet daveskim prie galo. Reikia dar dėl "Lietuvos" pagerinimo kiek pinigų, tad pirkime "Lietuvos" dienraščio "Treasury Stock" šėrus. Kaina $10.00. Taipgi reikia ir skaitytojų kiek galint daugiau gauti, nes ir tas žymiai prisideda prie leidimo dienraščio.

Visuose reikaluose kreipkitės į "Lietuvą", 3253 So. Morgan st., Chicago, Ill.

LIETUVIAI! PRADŽIUKITE!

Pinigus ir Laiškus Lietuvon

Jau siunčiame į šias vietas:

KAUNAN, VILNIUN, SUVALKUOSNA, MARIJAMPOLĖN, VILKAVIŠKIN, GARDINAN, VILKMERGĖN, PANEVĖŽIN, ŠIAULIUOSNA, TELŠIUOSNA ir RASEINIUOSNA.

Indėkite laiškams **"Money Orderį"** arba pinigus ir prisiųskite mums su paaiškinimais kam ir kokiam tikslui siunčiami, o mes patarnausime.

TODEL

DABARTĖS BURKITE SAVO KAPITALĄ SAVON BANKON; PIRKITE ŠĖRUS, DĖKITE DEPOZITUS!

TĖVYNĖ REIKALAUS IŠ MUMIS TUOJ PAGALBOS! AR MES PRISIRENGĘ?

CENTRALIS BENDRAS LIETUVIŲ BANKAS

(Angliškai: Joseph Kowal and Co.),

32-34 CROSS STREET, BOSTON, MASS.

Įsteigta 1919 m. Vienatinė Lietuvių Avalų Dirbtuvė.

PROGRESS SHOE MFG. CO.

95 SPARK ST., BROCKTON, MASS.

Atidai Visų Lietuvių Krautuvninkų

Progress Shoe Mfg. Co., susideda vien tik iš lietuvių. Joje priguli 270 šėrininkų, kurių didžiuma yra avalų išdirbėjai, turinti daug metų patyrimo.

Progress Shoe Mfg. Co. išdirba "Bal", "Blucher", "Fox" ir "Oxfords" stailų avalus del vyrų. Ši Bendrovė specializuoja vyrų "Goodyear welt" geresnės kliasos avaluose, kurių kainos yra nuo $5.50 lig $9.50 "Retail". Mes vartojame geriausią tavorą, atliekame pirmos kliasos darbą. Visi Lietuviai krautuvninkai prisiųskite savo antrašus, o musų agentas budamas jusų apielinkėje parodys musų sampelius ir priims užsakymus.

FAKTAI APIE PROGRESS SHOE MFG. CO.

1. Suorganizuota iš Brocktono Lietuvių per pastangas Lietuvos Atstatymo B-vės atstovo, Inžinieriaus p. P. J. Žuris, 1919 m.
2. Inkorporuota ant $100 000 (Šimto tukstančių dol.)
3. Išdirbime trijų greidų vyriškus, oškos ir veršio "side leather" skurų avalus.
4. Dieninis pagaminimas 250 porų.
5. Parduodama krautuvninkams.
6. Ant visų musų avalų padų yra primušta štempa su Lietuvos Žirgvaikiu.
7. Visi darbininkai yra šėrininkais.
9. Jos valdyba susideda vien tik iš Lietuvių: a) Vedėjas Inž. P. J. Žuris, b) Pirmininkas Alex. Čižauskas, c) Kasierius Petras K. Vaičiunas, d) Raštininkas S. A. Milčius, e) Kiti Direktoriai: Petras Tamulevičius, And. Kasparas ir Juoz. Vaičiunas.
10. Musų obalsis: "Pilna vertė, geras stilius, tvirtumas ir augštos kliasos išdirbimas".
11. Musų fabrikas yra 4000 ketvirtainių pėdų. Jame yra naujausios prietaisos, ir per tai išgalim pagaminti gerus avalus.
12 Perkame skuras nuo geriausių išdirbėjų.
13. Duodame gariausias išlygas krautuvninkams, ir vertę nešiotojams musų avalų.

Na Lietuviai, jau didelis darbas pradėtas. Kas rems savą kįlančią industriją!!

Žinomas per 25 metus ir Valdžios prižiurimas

Henry J. Schnitzer State Bank

Pavelijant Suvienytų Valstijų Valdžiai kaip pirma taip ir dabar

SIUNČIA PINIGUS Į LIETUVĄ

ir gvarantuoja

Norinčius gauti prekes pinigų ir kitų žinių meldžiame kreiptis pas:

Henry J. Schnitzer State Bank

141 Washington Street, New York, N, Y.

Kankles

Siųsk vieną dolerį prenumeratos "Kanklėms", po vardu: "Kanklės — Trett Metai" ir jąs pilnai gausi Liepos mėnesyje.

"Kanklės" už 1917 m.. $1:50
"Kanklės" už 1918 m. $1.50
"Girių Karalius" opr. $3.00,

bet iki 1 d. birželio papiginta kaina — $1.50 už knygą.

Rašyk:

Mikas Petrauskas,

769 Broadway,

So. Boston, Mass.

Savaitraštis "Dirva"

pradeda eiti nuo vasario 21 dienos ir po tam eis reguliariškai kas savaitė. Formatas pasilieka kaip buvo ir bus posenovei 8-ių puslapių, 12 point raidėmis, tai yra didesnėmis, kaip pirma buvo, aiškesniam skaitymui ir supratimui musų skaitytojams. Kolei kas pasilieka po senu antrašu, o apie persikraustymą skaitytojams bus pranešta.

Kaina metams —$2.. Pusei—$1. Pažiurėjimui num. dovanai.

"DIRVA"

2004 St. Clair av. Cleveland, O.

DR. ST. ANDRZEJEWSKI

Vienatinis Lenkiškas DANTŲ DAKTARAS.

Užtaisau pasigadinusius dantis ir dedu naujus. Laiką gvarantuoju. Ištraukiu dantis be jokio skausmo.

176 Harrison ave., Boston, Mass.

Tel. Richmond 2957-M.

Dr. David W. Rosen

Gydo visokias ligas, chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas. Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakare.

321 Hanover st., Boston, Mass.

Labai Puikus RESTORANAS!

Geriausia vieta del vyrų pietus ir vakarienę suvalgyti. Lietuviški valgiai gaminami.

J. Mathus.

344 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.

Akiu Specijalistas.

399a Broadway,

Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.

509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.

Telephone South Boston 502

Telephone So. Boston 605

LIETUVIŠKAS

Advokatas

WILLIAM F. J. HOWARD

Lietuviška pavardė buvo Vincas F. J. Kavaliauskas

315 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

Vasara Ateina.

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisakyti Siutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig veliausios "block" sistemos kirpimo. Šitaip pasiuti drabužiai geriausiai tinka kožnam žmogui. Žemos kainos—darbas gvarantuotas. Taipgi visokius drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom.

So. Boston Custom Tailors,

K. Plioplis, A. Samokaitis sav.

278 Broadway, South Boston, Mass.

PUIKIAUSIA SO BOSTONE BARZDASKUTYKLA IR KIRPYKLA

JUOZO KAZIUKONIO.

Užlaikau geriausius barberius, pridaboju švarą, skutame ir karpame visokiomis madomis — kaip kas nori.

Turiu švarią pirmos klesos pirtį ir galima išsimaudyti.

224 W. Broadway, So. Boston, Mass.

VIENINTĖLIS LAWRENCE

Kriaučius

kuris pabaigęs Rutes sistemos kirpimo mokyklą. Labai gražiai daro drabužus vyrams ir moterims iš gerų audeklų ir pigesne kaina negu kitur. Taigi reikale užeikite ir persitikrinkite o visuomet busit užganėdinti. Kreipkitės šiuo antrašu:

P. VALIULIS,

42½ Haverhill st.

Lawrence, Mass.

Teisingiausia ir geriausia lietuviška

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulyj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.

K. ŠIDLAUKSAS

Aptiekorius ir Savininkas

226 Broadway, kampas C Street, SOUTH BOSTON, MASS.

Telephone South Boston 21014 ir 21013

Bell Phone Dickinson 3995 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.

Ofiso Valandas;

Nuo 9 rito iki 5 po pietu

Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.

Nedeliomis iki 4 po piėtu.

Nusipirk Mosties

TAI BUSI GRAŽUS! Ją išdirba Mentholatum Co. Prieš eisiant gult ištepk veidą mosčia per kelis vakarus, o padarys veidą tyru ir skaisčiu baltu. Toji mostis išima plėtmus raudonus, juodus arba šlakus ir prašalina visokius spuogus nuo veido. Kaina dėžutės 50 c. ir $1. Pinigus galit siųsti ir stampomis.

J. RIMKUS

P. O. BOX 36, Holbrook, Mass.

Vietos žinios.

Liet. Muz. Konserv. Mokinių koncertas bus ateinančioje pětnyčioje, birž. 20, Liet. Svetainėje. Pradžia 8:00 v. v. Bus specialiai paimtas Stanway Grand Pianas. Nepamirškite atsilankyti!

"Sandaros" Redakcijos atsišaukimas į musų politinio darbo rėmėjus ir apšvietos platintojus dar nėra pasiekęs savo tikslo. Gavusieji atsišaukimą prašomi atsiliepti.

Commonwealth of Massachusetts Emigracijos biuro sekretorius A. W. O'Connor mųs prašo paskelbti, kad seredoje, birž. 18, Fanueil Hall bus lietuvių prakalbos "America United"! Kalbės majoras Peters, adv. Bagočius ir kiti. Pradžia 7:30 v. v.

Kastantas Norkus grįždamas iš Seimo birželio 15, kalbėjo TMD. kuopos išvažiavime Rochester, N. Y. Birželio 16, sugrįžo "Sandaron".

Lietuvių Ukėsų Draugijos mėnesinis susirinkimas atsibus Ketverge 19 d. birželio, 1919 m., 7:30 v. v., Lietuvių Salėj. Visi nariai malonėkite pributi, nes yra svarbių reikalų apkalbėti. Taipgi yra kviečiami nauji nariai. **M. Mockapetris,** Sekr.

S. L. Šv. Kazimiero Draugija birž. 15, surengė agitatyviškas prakalbas paminėjimui 30 metų gyvavimo. Kalbėjo pp. Ivaškevičius, Bagočius ir kiti. Prie draugijos prisirašė apie 20 narių. **Kazimierinis.**

"Gabijos" susirinkimas bus ketverge, birž. 19 d. 8:00 v. v. Liet. Svet. Visi nariai malonėkite atsilankyti.
Valdyba.

Lietuvos Operos ir Symfonijos Fondas rengia didelį koncertą So. Bostone Lietuvių Salėje ketverge, 3 d. Liepos (prieš 4-th of July), 7:30 v. v. Dalyvaus **Mariona Rakauskaitė** iš Chicagos, kuri savo dainomis puošė Seimo iškilmes. Dalyvaus ir kita chicagietė, pianistė ir chorų mokintoja p-lė **Salomė Staniuliutė** ir užbaigiantieji Liet. Muzikos Konservatoriją, kaipo muzikos mokintojai, dainininkas **Juozas Žiuronas** — bas-baritonas ir **Antanas Liutkevičius** — pianistas. Šį nepaprastai puikų koncertą pasistengkite visi išgirsti.

Lietuvos Dukterų ir Sunų dr-stės susirinkimas bus birželio 18 d., 7:30 v. vakare Lietuvių Svetainėj.
M. M. Plepys.

Česnulio ir Mastausko prakalbos.

Praeitos subatos vakare — birželio 14 d., Municipal Building salėje, vietos dešiniečių buvo surengtos prakalbos, kuriose kalbėjo Česnulis, Mastauskas ir vietos parapijos probošcius kun. Urbanavičius; pirmininkavo savo įkiriais plepalais pabodęs p. Kneižis. Prakalbų tikslas — rinkimas aukų į "Tautos Fondą", gi del geresnių pasekmių jų panaudota visos "krikščioniškai - demokratiškos" "teisybės" ir visos ne krikščioniškos neteisybės, kurias tik jie nusigriebt galėję pagelbon savo tikslui. Gi jiems tikslu yra: šmeižk, koliok, meluok, savo idėjų priešininkus pešk ir rėk, tad tuomi gelbėsi savo nevykusius ir nė kieno netoleruojamus žygius; ant rėksmio, kryževojimosi, rasi miną, kuri tikės tau. Tokia jau musų klerikalų su jų remiamais ir išstatomais pakalikais liogika ir vartojama taktika. Tokia jau jų pseudo - krikščioniška teisybė. Česnulis kadir nevartojant šioje prakalboje "šeškų", "kurmių" ir panašių išsireiškimų vienok sketeriojsi, mosikavosi ant žmonių Tėvynės Lietuvos labui dirbančiųjų net "išgamos" sakiniu užspjovęs. Save-gi su savo globėjais klerikalais kėlė į tautos ir Tėvynės išganytojus. Na ir "laisvamaniams" - "liberalams", kaip jis vadina visus klerikalinėi politikai nepritariančius lietuvius, pagrąsino Lietuvos ateities teismu. Išrodo, kad vaikinėlis tvirtai įsitikrinęs kadir Lietuvos ateityje jie turėsią augščiausią galę, nes anot jo, jų žmonės liberalais net įtarti Lietuvos vokiečiams pardavime pav. vyskupas Karevičius, šiandien vėla ant fotografijos kartu su Jo Ekselencija Lietuvos Prezidentu Smetona, organizuojant įvairias Lietuvos reikalams įstaigas. (Mat iš Lietuvos gautose fotografijose, Kaune įkuriant lietuvių militarę mokyklą vysk. Karevičius kartu su Smetona stovi. — **Koresp.**).

Pagaliaus Česnulis paaiškino ir savo "krikščionių demokratizmą" — dau guma visuomet valdo mažumą ir tokiu budu Česnulis tikėdamas, kad lietuviuose jie klerikalai su savais pakalikais t. y. anot jo "krikščionys-demokr." daugumoje, tokiu budu tik jų visuomet ir turi but teisės, jų tik galė, jų darbas tik gali but geras Lietuvai, o kiti žmonės niekai. Ir jei tokie tautininkai neateina pas krikščonis - demokratus" ant kampo, t. y. anot jo nuomonės tik 15 nuoš. žmonių atstovauti, kuomet buk jie "k.-d." 85 nuoš. "katalikų" atstovauja, tad ir tie tautininkai pavyduoliai, netikę. Į tokius tai procentus p. Česnulis įtikėjęs, demokratizmą taip profaniškai suprasdamas, fotografijomis besidžiaugdamas ir da galima pridėti — matyt, kad iš vieno nario Taikos Konferencijoj Lietuvos delegacijos, butent gerai žinomo karjieristo M. Yčo pagelba iš savo išsikastos duobės išsirėplioti pasitikedamas — Česnulis dabar važinėdamas čia Amerikoje po lietuvių kolionijas vietoj pasiaiškinimo iš savų nenusisekusių žygių pasivelina kitas sroves teismu grąsinti. Gal p. Česnuliui ir pasisekti pirštu dangų bakstelti. Musų amžiaus teisybė ištiesų kartais buna labai kreiva, vienok kas iš mųs gal tikrai nuspėti kaip rytoj dalykai gali išrodyti? Ir kas iš mųs gal buti linkę manyti, kad Lietuvos ateitis, kurią mes krepiame ant tiesos pamatų, turėtų pašlamėkų teismą? Mes linkę kitaip manyti, mes linkę viltyje laukti **Lietuvos Teisingo Teismo,** kuris ateityje praeities dokumentus surinkus ir įves į amžinas **Lietuvos Istorijos Knigas.** Lietuvos istorikams tuščių frazių arba pripildytų veidmainyste savęs išgarbinimui taip lengvai nepateiksi kaip kad nuo estrados saujalei žmonelių, ant prakalbų susirinkusių. O je, p. Česnulis Lietuvos teismu dauget tikisi ir delto, kad buk Lietuvos valdžia per p. Yčą adv. Mastauską jau užkvietė į Lietuvos Augščiausio Teisėjo urėdą ir buk "g. Yčas labai rimtai tiki, kad Mast. visai tam tinkamas ir galės tą vietą užimti"... (Sic).

Na ir taip Česnulis toliaus begirdamas savo bendrą Mastauską prisipažino, kad Tautos Tarybos jis buvęs pasiųstas Paryžiun Mastausko bylą ištirti: ar tiesa ką čia Amerikoje laisvamanių laikraščiai apie jį prirašė. Jis ten viską surado, su nusistebėjimu kaip Mastausko daug dirbta taip lygiai kaip Mastauskas sugrįžęs Amerikon papasakojo kiek jis ten dirbęs, kad užtai net katalikų taryba jį pirmininku išrinkusi. Sako, kad Taikos Konferencijoje delegatai stebisi kodel Amerikos lietuviai prieš jį iškėlė tą skandalą? Apart to, Česnulis sako, kad jie ten Paryžiuje viską kuopuikiausiai dalykus sutvarkę, Lietuvai Neprigulmybę gavę, nes jau kitos šalįs pripažįsta ir dabar tik reikia klausyti ko valdžia reikalaus, o valdžia reikalauja pinigų — juos, girdi, duokime per Tautos Fondą, kuris tik vienas išgelbės Lietuvą, užlaikant ir armiją, kurią reikia siųsti iš Amerikos ir Raud. Kryžių ir viską, o nepaisykite ką čia tautininkai šukauja apie Seimus. Well, well, p. Česnuli, pinigų reikia Lietuvos reikalams ir kas to nežino. Juos renkame ir butų daug pasekmingiau jų surinkimui jei kitus vadinant išaugėliais puikybėje, tad kaip tik tą į save pataikote. Ir keisčiausiai, kad Česnulis bevažinėjęs Paryžiun Mastausko bylą patirti, Taikos Konferencijoj "viską ten sutvarkė, Lietuvai Neprigulmybę išgavo" ir čia važinėdamas visiems kalba kaip "liberalai" Lietuvos laisvės reikaluose yra menkais. Ne, p. Česnulis, jųs suklydę, jųs be teisybės, jųs be sarmatos! Jųs skaitote save renkamais pinigais ir pasekėjais 85 proc., bet darbuose Lietuvos laisvės jųs Zero prieš vidurinės srovės atstovų darbus. Jusų darbas ir jusų surenkami pinigai per metus rėmę Gabrių ir Ko. klastas link Lietuvos laisvės. Tą pačią dieną, kuomet jųs čia Bostone kalbate, Bostono laikraštis "Globe" ir prieš tą dieną laikraštis "Transcript" plačiausiai praneša, kaip alijantai besirengdami Rusijoje pripažinti Kolčako valdžią reikalauja neva, kad Lietuvai su kitomis tautomis buvusiomis po Rusija suteiktų autonomijas ir žinoma Kolčakas autonomijas tas sutinka suteikt... Tas parodo kokiose dar aplinkybėse **Neprigulmingos** Lietuvos klausimas. Tas parodo, kiek pastangų lietuviams ir atstovams prie Taikos Konferencijos reikia dirbti idant Lietuva pataptų Neprigulminga ir Laisva nuo visokių "globų". Ir vat ve tų "laisvamanių", "liberalų", kaip jųs vadinote, atstovai p. Inž. Norus ir Dr. Šliupas nuo amerikiečių lietuvių prie Taikos Konferencijos dirba. Čia ant vietos žmonės kaip tik laiku sušaukė Chicagoje Amer. Liet. Seimą ir vėla pasauliui padavė tvirtus užreiškimus, kad mes Lietuviai reikalaujame **Neprigulmybės!** Kuomet jųs?! — jųs nuodijate čia žmonių sielas prieš žmonės, kurie stovi ant Lietuvos laisvės sargybos!

Prie šio priminimo aš darau taippat lygiai priminimą ir kun. Urbanavičiu, kuris šiose prakalbose beagituodamas už Tautos Fondą neišstengė nei žodžio besirišančio su teisybe, su teisingomis informacijomis del žmonių pateikti. Jame lietuvių užlaikomos įstaigos, kurios sudėtinai klerikalų su vidurine srove užlaikomos, visa kas čia Amerikoje del Lietuvos laisvės atsiekta — tai tik buk jų Tautos Fondo galybė. Ir tai toks besarmatis išeina iš savo pobažnytinio sklepo viešumon kaipo visuomeninkas gėdos nepažindamas. Ir tai žmonėms prisilaikant mandagumo dėsnių, tenka tokio begėdžio klausytis.

Iš adv. Mastausko kalbos paaiškėjo, kad jam bunant Paryžiuje pradžioje besimezgimo Taikos Konferencijos, kuomet Francuzija atsargi buvusi su įleidimu savo šalin delegatų ir kuomet toji pat Francuzija palaikydama lenkų politiką, įtarinėjo lietuvius pro-vokiečiais ir tuomi nenorėjo įsileisti Lietuvos atstovo Valdemaro, kuris jau buvęs atvažiavęs Londonan ir tik laukė leidimo į Paryžių. Tuomet p. Mastauskas budamas Paryžiuje kaipo lietuvys Amerikonas ir dar Suv. Valst. armijos oficieras podraug turėdamas draugų amerikonuose ten besirandančiuose galėjo ir tą darė, pasiremdamas Prez. Wilsono skelbtomis tautoms laisvėmis, kad Lietuvos atstovai butų įleisti ir kad butų išklausyta ko Lietuva reikalauja. Apie tai nieks ir neabejoja, kad p. Mastauskas tą padaręs. Na, o del iškylusio skandalo, kuris čia Amerikoje lietuvių spaudos buvo iškeltas kas link Mastausko delegavimo, pats Mastauskas padavė šiose prakalbose maž daug šitokį pasiaiškinimą, kaip jis del menko pažinimo lietuvių kalbos sako, kad jis užgirdęs čia lietuvių laikraščių Amerikoje visokias "istorijas" ir "paskalas" apie jį ir jis jauzdamas, kad su lenkais neina, nes lenkai "aršiausi žmonės sviete", o ir kamgi eiti, kad visi — Amerika ir Anglija — žino, kad lietuviai nori mirti, nori kovoti, nori viską daryt, kad tik Lietuvai gavus Neprigulmybę, tad girdėdamas apie save lietuvių nepasitenkinimą, pridavė Valdemarui rezignaciją. O kadangi lietuvių delegacijai jis buvęs dar labai reikalingas del tarpininkavimo daryme pažinčių su amerikonais, tad delegacija jo prašė pabuti. O jis parodydamas, kad jo darbas turi but didelis, ėmė didelę algą, kuri žinoma buvo didesnė už Lietuvos ministerio. O visgi, panie Mostowski, taip tai ne vyriškai, tai vaikiškas užsispyrimas ir plėšimas! Ir delto skandalui buvo pamatas, delto irgi tokių Česnulių prakalbomis tulžis liejama ant žmonių, kriticizmą reiškiančių.

Na, bet ko mes troškome išgirsti iš Mastausko visgi neišgirdome. Skandalas delei p. Mast. delegavimo kilęs daugiaus delto, kad L. T. T. Šveicaruose įvykusioj Konferencijoj Lausannoje, spalio 9, 1918 m. susirinkę — J. Gabrys, kun. Dzimidavičius, kun. Bartuška ir kun. Steponaitis ir iš Amerikos B. Mastauskas, kun. Dobužis ir K. Pakštas — kur Gabrys su Bartuška ir Mastauskui pritariant tvirta Viršiausi Taryba, kuri rengėsi su Lietuvos valdžia konfliktan. Vėliaus patįs Dobužis su Pakštu prieš Gabrį iškėlė skandalą. Mastauskas likęs neaiškiu. Gabrys gi ir dabar dar neseniai čia Amerikon siuntinėja laiškus diskredituodamas Lietuvos valdžią net ir tuos jusų bendrus Dobužį su Pakštu. Gabrys visuomet su savo asmenine ambicija gal, o gal su slaptais organizuotais siekiais Lietuvos politika kraipo prie Vokietijos, Lenkijos, Rusų valdžios ir bolševikų įvairiai— taip sakant "ant kelių kėdžių sėdint". Mastauskas niekur neišstojęs prieš tokį politikavimą, o tik telegramavęs Amerikon, išreiškiant mintį, kuri supuola su Gabrio politikavimais, t. y. linkimu linkui lenkų. Čia Amerikoje kiti kunigai pav., kun. Petkus pradėję reikšti, kad jau Lietuvai geriaus linkti prie Lenkijos. Akyvaizdoje tokių faktų, Amerikos lietuvių spauda turėjo pamatą visokias "istorijas" ir "paskalas" skelbti. Ir vienok adv. Maastauskas iš tos srities savo prakalbose neduoda atskaitos. O tik Česnulio apginiman pasidavęs, kuris gina pakoliojimu kitų žmonių.

Na, lauksime Lietuvos ateities teismo, bet ne tokio kaip kad Česnulis tikisi, kad trumpoj ateityje pribus Yčas į Ameriką ir paaiškins Česnulio "tiesą". Mums rodos, kad Valdemaras, kuris ten dalykus veda, galėtų daugiaus ką pasakyti. Palauksime.

"S." **Koresp.**

STASYS PUTA, REAL ESTATE

GERBIAMIEJI!

Norėdamas namus ar farmąs pirkti, parduoti, mainyti ar inšuryti, kreipkitės prie musų. Mes galim geriausia patarnauti bile reikale. Ofisas atdaras iki vėlai vakare. Jeigu norėsit stogą dengti, ar reikės painterio, plumberio, tai mes galim prirodyti.

Stasys Puta, Savininkas.

Ofisas: 366 Broadway, Tel. S. B. 52015
Gyvenimo vieta: 769 Broadway, Tel. S. B. 962-W.

SOUTH BOSTON, MASS.

AGENTAI:
Petras Ketvirtis, Pranas Mučinskas,
Juozas Ananis, Juozas Andrulis.

DIDŽIAUSIAS IŠVAŽIAVIMAS

Piknikas!

BUS NEDĖLIOJE,

22 Birželio-June, 1919,

LIET. TAUTINIAME PARKE,

Methuen, Mass. (Nuosavybe L.T.K. Baž.)

Rengia TMD. 7 kp. iš Lawrenco.

Prašome visų Lawrenco lietuvių, be skirtumo, atlankyti šį pirmąjį musų išvažiavimą - pikniką, nes bus surengtas gražiai ir iškilmingai su įvairiais papuošimais, dainomis, muzika, žaidimais. Vieta labai graži, šiemet ištaisyta. Da Naujosios Anglijos apylinkėj nėra tokios gražios vietos - parko. Pastatyta puikus didelis namas šokjams, žaislams. Pilna medžių, kvietkų.

Taipgi prašome atsilankyti jaunuomenę ir iš kitų miestų: Bostono, Montello su visomis apylinkėmis, Haverhillio, Lowellio, Nashua ir kitų. Lawrenciškiai visus kuogeriausia priims ir užganėdins, nes TMD. Lawrenco kuopa kas metai surengia puikius išvažiavimus.

Įvairios pramogos prasidės jau 10 val. iš ryto ir tęsis per visą dieną, vakarą, o kas norės, tai galės naudotis gamtos grožybėmis ir per visą naktį.

Bus visokių užkandžių, valgių ir gėrimų.

Įžanga į parką - pikniką 25 c. Vaikams dykai.

Pelnas skiriamas lietuvių kulturos reikalams.

Užprašo **TMD. 7-ta Kuopa.**

Vieta randasi netoli tarp Lowell ir Lawrence. Tramvajais (karais) išsėsti prie Seviers st., o automobiliais iš Lawrence-Lowell Road važiuoti North Lowell st.

J. P. Tuinila

50,000 naujų didelių katalogų laikrodžių, deimantų, šliubinių žiedų ir tt. siunčiam į visas dalis svieto už 25 c. stampų. Musų katalogas Jums aiškiai pasakys vertę ir gvarantiją, mažiausio daikto. Labai naudingas važiuojantiems į Lietuvą, nes tai vienintėlis tos rųšies katalogas lietuviškoj kalboj pasaulyje. Užlaikom didelę krautuvę ir duodam ant išmokesčių lengvomis išlygomis. Liberty Bondsus priimam pilnoj jų vertėj ir užmokam nuošimtį iki ratos.

J. P. Tuinila

822 WashingtonSt., Boston, Mass

Lietuviu Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai dėždyka.

H. CABITT,

100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

"Amerikos Lietuvis"

Išleido puikią knygą —Istorijos kariaujančių šalių — Istoriją **Vokietijos, Austrijos, Vengrijos, Francijos, Anglijos, Italijos, Turkijos, Rumunijos, Bulgarijos, Serbijos, Juodkalnijos, Grekijos, Belgijos,** nuo seniausių gadynių iki šiai karei, su daugeliu tų šalių paveikslų. 193 puslapiai, dubeltavas didumas, gražiai apdaryta su auksinėmis raidėmis knygos antgalvis atspaustas. Naudinga kiekvienam paskaityti, kas tik trokšta šią pasaulę daugiau pažinti. Parsiduoda tik už 2 dol. Išsirašyk dabar! Nepamiršk ir Amerikos Lietuvio, nedėlinio, bepartyviško laikraščio, pilno gerų žinių ir moksliškų straipsnelių. Rašyk taip:

"AMERIKOS LIETUVIS"

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Išgelbes tik Farmos

NUO bedarbės, brangaus pragyvenimo, nuo nesveiko, dušnaus oro ir visokių pavojingų sužeidimų dirbtuvėse užtikrina Jums ateitį ir laimingą gyvenimą tik farmos.

Skubinkitės pirkti farmas, nes bus didžiausias žemių reikalavimas, kokio dar niekad Amerikoj nebuvo. Kaip tik tapo paskutinis šuvis Francuzijoje iššautas, tai Amerikoje atsidarė laikai, kad visa geresnė žemė bus tuojaus išparduota. Dabar pasidarė tokis trukumas produktų, kad jau kainos yra mokamos dvigubos ir net trigubos už visokius produktus.

Lietuviai, važiuokite į Lietuvišką Koloniją, išsirinkite sau geras farmas, pakol dar galite gauti pigiai. Pirkite tiesiog nuo žemės savininkų iš Lietuvių Bendrovės (Korporacijos) **Liberty Land and Investment Co.** Prie minėtos bendrovės priguli apie tukstantis lietuvių. Bendrovės užduotis yra pagelbėti lietuviams įgyti geras farmas, pigiai, su mažu įmokėjimu, ir duoti visas pagalbas pradedant gyvent ant farmų. Bendrovės žemė yra labai panaši į Lietuvos žemę, ant kurios auga visoki produktai, kaip tai: bulvės, žirniai, kviečiai, rugiai, miežiai, avižos, dobilai ir visokios daržovės. Žemė yra labai gera ir lengvai dirbama, taipgi randasi prie visokių parankumų farmeriams. Prie gerų kelių (vieškelių) geležinkelių, arti mokyklų, krautuvių, prie gražių ežerų, prie pat miestelio, kuriame jau keli lietuviai biznieriai atidarė biznius, o trumpame laike atsidarys dar daugiau biznių, ir bus visas miestelis lietuvių valdžioje, kur galėsite gyventi kaip Lietuvoje, visur lietuviškai susikalbėsite. Iš lietuvių korporacijų šymet jau daug lietuvių pirko sau farmas, o dabar žada važiuoti pirkti sau farmas ir namus miestelyje ir apsigyventi tarpe savųjų.

Klauskite pilnesnių paaiškinimų, prisiųsdami savo vardą ir adresą, o mes prisiųssime jums knygelę su aprašymais ir paveikslais apie lietuvišką koloniją. Adresuokite tiesiai į bendrovės ofisą:

LIBERTY LAND and INVESTMENT CO. S.,

3301 South Halsted Street, Chicago, Ill.